ALp 2828
Larch

DETROIT MICH.

BIBLIOTEKA

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, March 30, 1989.

Nepriklausoma Lietuva

ALp(LK)2828

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 13 (49-ji metai) * 1989 m. KOVO - MARCH 30d. * LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS * 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 * 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

TANKLAIVIO NELAIMĖ TIES ALIASKA

JAV didžiulis tanklaivis, užplaukęs ant uolų netoli Aliaskos Valdez uosto, išliejo vandenynan apie 43 milijonus litrų nevalytos naftos. Nafta išsiliejo taip plačiai, kad beveik nebeįmanoma ją susiurbti, sudeginti arba kitokiu būdu likviduoti. Tai didžiausia tokia nelaimė JAV laivybos istorijoje. Jau užteršta visa eilė salų ir miršta žuvys, vandeniniai gyviai bei paukščiai.

Nelaimės priežastis, kaip atrodo, yra kapitono nerūpestingumas. Plaukiant į šį pavojingą uostą, laivą vairavo nepritypręs ir nekvalifikuotas įgulos narys, o pats kapitonas ir jo pavaduotojas miegojo. Kaip praneša JAV spauda, laivo kapitonas jau keleri metai turėjęs problemų su alkoholiu. New Yorko valstija jam yra atėmusi vairavimo leidimą už važinėjimą girtame stovyje.

Už visa tai atsakinga tarptautinė EXXON bendrovė, kurios vyriausia būstinė randasi JAV. Praneša-ma, kad valymo akcija buvusi kažkodėl uždelsta ir todėl nelaimė pasiekusi tokių milžiniškų proporcijų.

MASINIS STALINO AUKŲ KAPINYNAS NETOLI KIJEVO

Amerikiečių AP žinių agentūros žiniomis, Sovietų vyriausybės komisija galutinai nustatė, kad netoli Kijevo miesto atrasti tūkstančio nužudytų žmonių lavonai yra ne nacių nužudyti, kaip anksčiau skelbė Kremlius, bet Stalino įsakymu sušaudytieji Sovietų Sąjungos gyventojai. 1930 metų laikotarpyje, liudininkai tvirtina, matę tos vietovės link riedančias ilgas eiles sunkvežimių, iš kurių ant kelio varvėjęs kraujas. Neoficialiais duomenimis tenai esą užkasta nuo 200,000 iki 300,000 žmonių. Apie tai pranešė ir TASS žinių agentūra, bet neminėjo apie 1988 metais gegužio mėnesį paskelbtus gandus, jog žudynės esą buvusios įvykdytos Hitlerio dalinių. Komunistinė vyriausybė net pastatė tariamoms nacių aukoms paminklą.

Vakariečių istorikai teigia, kad Stalino "didžiojo valymo" 1930 metų dešimtmečio pabaigoje buvo nužudyta apie 20 milijonų sovietų piliečių.

KITI APIE MUS

Kanados spauda paminėjo Jonavoje įvykusią avariją. Montrealio THE GAZETTE įdėjo š.m. kovo mėn. 23 dienos numeryje trumpą pranešimą apie nelaimę, sprogusią amoniako cisterną, žuvusiuosius ir sužeistuosius, nurodydami, kad katastrofa įvyko 75 km. nuo Lietuvos sostinės Vilniaus.

• Š.m. kovo mėn. 26 (Velykų 1-ąją dieną) įvykę rinkimai į TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatus buvo plačiai paminėti visoje pasaulio spaudoje. Ta proga labai dažnai buvo minimos Baltijos valstybės - Lietuva, Latvija ir Estija ir jų spontaniškųjų sąjūdžių populiarumas ir laimėjimai. Šiaurės Amerikos spaudoje, televizijoje ir radijo programose buvo dažnai minima ypač Lietuva, nurodant, kad joje SĄJŪDIS susilaukęs nepaprasto pasisekimo. Dar negalutinais duomenimis (jie bus oficialiai paskelbti po savaitės) iš 39 SĄJŪDŽIO arba jo remiamų kandidatų jau išrinkta daugiau kaip 30. Iš viso Lietuvoje kandidatų bus išrinkta 42. Tose rinkiminėse apylinkėse, kur nė vienas kandidatas negavo daugiau kaip 50% balsų, bus perbalsuojami du daugiausiai balsų gavę kandidatai. Manoma, kad SĄJŪDIS ir iš jų tarpo praves savo arba sau palankius kandidatus. Panašūs rezultatai aiškėja ir Latvijoje bei Estijoje.

Apie rinkimus ir Pabaltijo valstybes pranešė visos didžiosios JAV televizijos bendrovės (ABC, NBC ir CBS), o taip pat ir Kanados CBC ir CTV televizijos tinklai. Visi didieji ir įtakingieji Kanados laikraščiai įsidėjo aprašymus ir juose paminėjo Lietuvą, lietuvių siekimą nepriklausomybės, kaimynus latvius ir estus, juose veikiančius sąjūdžius, siekiančius daugiau laisvės visose gyvenimo srityse,

Neatsiliko ir radijo stotys, siauriau arba plačiai paminėdamos šiuos pirmuosius pusiau laisvus rinkimus nuo 1917 m. revoliucijos ir laikinosios Kerenskio vyriausybės laikų. Rinkimai buvo pusiau laisvi, nes pavyzdžiui, Ukrainoje komunistų partija išbraukė kitus kandidatus, palikdama tiktai vieną komunistų partijos atstovą.

Šių rinkimų rezultatus patartina įsidėmėti visiems kitų ir net mūsų tarpe tebesančių raudonų ir ružavų komunistų ir komunistuojančių susibūrimų naivėliams. Kai žmonės galėjo laisvai pasisakyti, jie pasisakė prieš komunistinę diktatūrą ir vergiją, prieš bolševikinį melą. Arba, kaip vienas JAV reporteris pasakė: "Kai leido žmonėms laisvai kalbėti apie juos valdantį režimą, jie šaukė prieš jį."

APIE RINKIMUS SOVIETŲ SĄJUNGOJE

Kovo 26 dienos beveik laisvųjų rinkimų rezultatai SSSR imperijoje nenustebino nė vieno, kuris pažino šį nelaisvųjų rinkimų režimą...

Mažytė demokratijos prošvaistė Sovietijoje buvo sutikta su atsidūsėjimu ir beveik džiaugsmu, nes rinkimai vyko Velykų švenčių metu. Rinkimai gana komplikuoti. Bus išrinkta 2250 deputatų į taip vadinamą Visasąjunginį kongresą. Tiesą sakant, ne visi deputatai buvo renkami. 100 partijos bonzų pateko į kongresą praktiškai be rinkimų. Apie trečdalis kandidatų pateko panašiai kaip anie 100 bonzų, nes juos parinko komunistų partija. O į likusias 1500 vietų kandidatavo 1895 asmenys. Deja, ir šių likusių vietų ketvirtadalis pateko komunistų išstatytiems kandidatams, kurių oponentus vietinės partijos vadovybės išbraukė (pvz., Ukrainoje). Išstatytųjų kandidatų tarpe buvo net 85% komunistų partijos narių. Šis išrinktasis kongresas vėliau rinks iš savo tarpo Vyriausiąjį sovietą, į kurį paklius tiktai virš dviejų šimtų asmenų ir jie bus tasai įtakingasis naujos valdymo sistemos organas. Bent taip tvirtina dabartinė Gorbačiov'o vyriausybė. Šį rudenį bus renkamos atskirų respublikų aukščiausiosios tarybos, kurioms SĄJŪDIS jau intesyviai ruošiasi ir kurios turės didelę įtaką į tolimesnį respublikų likimą. Užsienio spaudos agentūros pažymi, kad Lietuvos SĄJŪDIS esąs geriausiai organizuotas: geriau už Estijos ir Latvijos sąjūdžius.

Maskvoje apie 87% balsų gavo iš Politbiuro ir Maskvos komunistų partijos vado pareigų atleistasai Boris Jelcin'as. Užsienio reporteriai mano, kad daugelis balsavo už jį, norėdami sužlugdyti partijos paskirtą bonzą, kitaip tariant, balsuodami protestavo prieš privilegijuotuosius partijos didžiūnus, kurie nesirūpino paprastais piliečiais. B. Jelcin'as yra prasitaręs užsieniečiams, kad ieškos kontaktų su Baltijos valstybių sąjūdžiais ir kartu su jais bandys pagreitinti Pertvarką. Tačiau yra manančių, kad Jelcin'as tėra apsukrus politikierius, trokštąs atsisėsti Gorbačiov'o kėdėn. Ką jis po to darytų, nesą labai aišku: ko gero jis galįs ir vėl susikukuoti su dogmatiniais stalinistais.

• Paminėtina, kad mūsų anksčiau paskelbtąjį užsienio žinių agentūros pranešimą apie Lietuvos vyskupų paskyrimą, reikia papildyti. Yra paskirti ir visai naujai du vyskupai: Vilkaviškin - Šakių klebonas dekanas Juozas Žemaitis ir Kaišiadorin - Merkinės klebonas kun. Juozas Matulaitis.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

Vilniaus radijas, kurio vakarinės transliacijos dabar girdimos 7 val.v., vis dar neblogai girdisi Montrealyje ir apylinkėse ant trumpųjų 9,860 bangų. Kai laikrodį pavarysime valandą pirmyn, transliacijas girdėsime vėl 8 val. v. mūsų laiku.

Vilniaus radijas Šv. Velykų pirmąją dieną transliavo kardinolo V. Sladkevičiaus žodį, giesmės "Linksma diena mums prašvito" pradžią ir dalį arkivyskupo J. Steponavičiaus Velykinio pamokslo iš Vilniaus arkikatedros. Toje pačioje laidoje pranešėjas E. Butkus kalbėjosi su Lietuvos Komunistų partijos pirmuoju sekretoriumi Algiu Brazauskų. Paklausė, ar partijos vadas galįs ir norįs su Velykų šventėmis pasveikinti radijo klausytojus. Šis atsakė teigiamai ir pareiškė, kad "šios katalikiškos šventės proga" jis siunčiąs linkėjimų Lietuvos ir užsienio lietuviams. Pasikalbėjime paminėjo būtinai pravestiną apklausinėjimą dėl Jonavos cheminės nelaimės ir Maskvos centrinių organų atsakomybę už kitose respublikose tokių įrengimų priežiūrą ir panaikinimą jų daromos taršos. A. Brazauskas gana griežtai pabrėžė, kad už Lietuvos savistovumą įvairiose srityse jisai turėsiąs tarti, reikalui esant, ir aštresnį, Maskvai nepatinkantį žodį.

Vilniaus radijas pranešė apie Jonavos sprogimo pasekmes ir galutinai užgesintą gaisrą.

Kovo 27 d. laidoje pranešė, kad Algirdas Brazauskas buvo išrinktas deputatu didele balsų dauguma. Šioje apylinkėje, kaip žinoma, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio kandidatas A. Juozaitis savo kandidatūrą atsiėmė ir, tokiu būdu, leido A. Brazauskui lengvi laimėti. Stebėtojų nuomone, A. Juozaitis būtų galėjęs rinkimus laimėti. Sąjūdžio remiami kandidatai esą nugalėję Lietuvos TSR Aukščiasios Tarybos prezidiumo pirmininką ir ministrų tarybos pirmininką.

Sąjūdininko Čepaičio žodžiais, rinkimai buvę tautos referendumas dėl SĄJŪDŽIO. Tą referendumą labai aiškiai laimėjo SĄJŪDŽIO programa. /žiūr. 2 psl./

Pranešta taip pat apie pirmąją, unikalinę širdies operaciją, kuri buvo padaryta Kaune. Ligoniams buvo įstatyti specialūs defibriliatoriai, kurie automatiškai atstato krinkantį širdies veikimą.

Sąjūdis pasiuntė prašymą M. Gorbačiov'ui, kad Ignalinos atominė jėgainė būtų uždaryta. Ji sukelianti pavojų ir Sovietų Sąjungai ir Europai, ir Lietuvai. Ji esanti nepatikima, nes yra panašios struktūros, kaip baisią nelaimę atnešusi Černobilio atominė jėgainė.

KALNŲ PARKE VILNIUJE: DALIS SĄJŪDŽIO KANDIDATŲ Į SSSR LIAUDIES DEPUTATUS

Š.m. kovo mėn. 8 d. grupę SĄJŪDŽIO remiamų kandidatų susitiko su vilniečiais Kalnų parke. Į daugiatūkstantinę minią kalbėjo kandidatai - Kazimiera Prunskienė, Vytautas Landsbergis, Kazimieras Motieka, Grigorijus Jakovas Kanovičius, Bronius Genzelis, Virgilijus Čepaitis, Kazimieras Uoka, Algimantas Čekuolis, Vytas Tomkus, iš kandidatūros pasitraukes Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Seimo Tarybos narys Arvydas Juozaitis.

Mitinge matėsi moterų su baltais skydeliais, ant kurių buvo užrašyti vardai ir pavardės jų sūnų, žuvusių Raudonojoje Armijoje taikos metu. Motinos perdavė kandidatams prašymą, kad rūpintųsi, jog sūnūs tarnautų Lietuvoje arba bent Pabaltyje. Nuotr. V. Kapočiaus

PRANEŠA ALTA:

PRANCŪZO KNYGA APIE JALTOS SUSITARIMĄ

Prancūzų spaudos bendradarbis Christophe Dolbeau atsiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai iš Prancūzijos savo naujai parašytą knygą "Les Sacrifies de Yalta", drauge prijungdamas laišką, kuriame dėkoja už ALTO jam parūpintą medžiagą. Knygoje aptariama, kaip Jaltos susitarimas palietė Ukrainą, Latviją, Lietuvą, Estiją, Gudiją, Slovakiją ir Kroatiją.

Skyriuje apie Lietuvą suglaustai aptariama Lietuvos praeitis, nepriklausomybės atkūrimas, aprašomas gyvenimas laisvėje, aptariama Sovietų okupacija ir jų atnešta priespauda, partizanų kovos, KGB siautėjimas, deportacijos, tikinčiųjų persekiojimai, pogrindžio spauda. Išryškinami lietuvių laisvės siekimai. Tarp šaltinių suminimas ir ALTO leidinys "Lithuania".

UNIVERSITETAS KREIPĖSI Į ALTĄ

Arkanso universitetas ruošia leidinį šaltinių apie įvairiose tautose vykdytą genocidą. Prof. Samuel Totten tuo reikalu kreipėsi į Amerikos Lietuvių Tarybą. Jam buvo atsakyta, kad ALT archyvuose yra originalūs liudijimai, dar Kersteno komisijos rinkti Kongresui, ir kad juos

/ nukelta į 2 psl...../

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina $ 22 –
Rėmėjo – $ 25, –

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Sąjūdžio platforma deputatų rinkimuose

Vilnius. Dabartiniai rinkimai į TSRS liaudies deputatus sutinka su TSRS Konstitucijos pakeitimais ir įstatymu "Dėl liaudies deputatų rinkimų", priimtu 1988 m. gruodžio 1 d.

Šie pakeitimai ir esminiai įstatymo punktai pažeidžia lygių ir tiesioginių rinkimų principą: trečdalis deputatų renkama nuo Maskvoje centralizuotų visuomeninių organizacijų, šaukiamas liaudies deputatų suvažiavimas. Taip pat pažeistas ir politinis sąjunginių respublikų statusas.

Rinkimų sistema išreiškia "sipraus centro" ir "bendro namo" beatodairiško kūrimo tendencijas, kurios akivaizdžiai išreiškia didžiavalstybinę hegemoniją, Rusijos dominavimą visose TSRS gyvenimo srityse.

Lietuvos gyventojai 1,800,000 parašų protestavo prieš tokią rinkimų sistemą ir tai galėtų reikšti, kad mums nedera dalyvauti dabartinėje rinkiminėje kampanijoje.

Tačiau viena didžiausių politikos nuodėmių - neveiklumas.

Sąjūdis, tvirtai tikėdamas demokratijos principų amžinumu ir matydamas galimybę remtis jais netgi eamoje rinkimų sistemoje, ragina Lietuvos gyventojus pabusti aktyviam politiniam gyvenimui, toliau ugdyti politinę kultūrą.

Dalyvavimas rinkimuose į TSRS liaudies deputatus būtinas dėl šių priežasčių:

- rinkiminė kampanija suteikia galimybę viešai apsvarstyti visuomenei rūpimus svarbiausius Lietuvos valstybingumo klausimus, nes rinkėjai, formuluodami savo priesakus kandidatams į deputatus, turės lemiamos reikšmės politiškai konsoliduojant Lietuvos visuomenę;
- išrinkti deputatai atstovaus Lietuvai aukščiausiame TSRS įstatymdavystės organe, kur galės pademonstruoti Respublikos visuomenės santarvę pagrindiniais mūsų gyvenimo klausimais.

Tarp neatidėliotinai spręstinų Lietuvos gyvenimo problemų, Sąjūdis ypatingą dėmesį skiria politikos, ekonomikos, nacionaliniams ir ekologijos klausimams. Visi jie gali būti sėkmingai reprezentuojami, jeigu TSRS liaudies deputatų suvažiavime ir TSRS Aukščiausioje Taryboje deputatai veiks parlamentine grupe, protestuodami prieš bet kokius mėginimus varžyti jų laisvę, atstovaujant suverenią Lietuvos TSR.

Politikos srityje būtina pabrėžti, kad:

1. Lietuvių tauta turi gilias nacionalinės valstybės tradicijas, kad ji niekuomet laisva valia nėra atsisakiusi savo valstybės. Iš to išplaukia prigimtinė ir neatimama Tautos teisė atkurti nepriklausomą valstybę - tarptautinės teisės subjektą.

2. RTFSR ir kitos sąjunginės respublikos turi gerbti V. Lenino vadovaujamos vyriausybės pasirašytą 1920 m. liepos 12 d. taikos sustartį tarp Lietuvos ir RTFSR (Rusijos).

3. Būtina pripažinti neteisėtais ir TSRS viešai pasmerktų 1939 ir 1940 metų Stalino-Hitlerio sandėrius, atvėrusius kelią į Lietuvos Respublikos aneksiją 1940 metais.

4. Lietuvos TSR teisėti santykiai su TSRS ir sąjunginėmis respublikomis gali būti grindžiami tik sutartimis, Respublikos įstatymams turint viršenybę TSRS įstatymų atžvilgiu.

5. Karinė tarnyba turi būti atliekama nacionaliniuose daliniuose, Respublikos teritorijoje.

Ekonomikos srityje būtina pabrėžti, kad:

1. Lietuvos ūkinis gyvenimas gali toliau vystytis tik ekonominio savarankiškumo pagrindu. Lietuva yra paruošusi tokio savarankiškumo koncepciją, kurios įgyvendinimas gali būti pradėtas 1989 m, kovo 1 d. ir baigtas 1991 m. pabaigoje.

2. Ekonominis Respublikos savarankiškumas turi būti patvirtintas vienkartiniu įstatyminiu aktu, kurį priimtų Lietuvos TSR Aukščiausioji Taryba.

3. Lietuvos ekonominis savarankiškumas neįmanomas be savo piniginio vieneto, savarankiškos finansinės ir mokesčių sistemos.

4. Visi žemės ūkio (pvz., žemės grąžinimo valstiečiui), socialinio aprūpinimo ir kiti klausimai gali būti sprendžiami Lietuvai palankiu būdu tik įtvirtinant ekonominį savarankiškumą.

Nacionalinių santykių srityje būtina pabrėžti, kad:

1. Tautiniai klausimai Lietuvoje gali būti sprendžiami tik prisimenant istorinį aspektą. Lietuva LDK laikais tapo tėvyne daugeliui rusų, lenkų, totorių, karaimų, žydų baltarusių, ukrainiečių ir kt. tautų žmonėms, kurie čia rasdavo kultūrinio ir religinio pakantumo atmosferą.

2. Nesantaika tautų tarpe buvo skatinama carinės Rusijos okupacijos laikais. Tačiau ir tada Lietuvoje nebuvo nė vieno žydų pogromo bei tarpnacionalinių riaušių.

3. Milžinišką žalą tautų tarpusavio santykiams padarė stalinistinis internacionalizmas, neatsiejamai susijęs su **tautiniu genocidu,** masinėmis deportacijomis, mechaniniu tautų maišymu, kultūrinės atminties naikinimu.

4. Tautinis Lietuvos atgimimas apėmė visas be išimties Respublikoje gyvenančias tautines mažumas ir santykiai tarp jų įgavo dinamiškas, iki šiol nepažintas formas.

5. Visos tarpnacionalinių santykių problemos gali būti sprendžiamos tik Lietuvos teisinio suvereniteto sąlygomis, įvedus Lietuvos TSR pilietybę. Nacionalinės valstybės rėmuose, pripažįstant lietuvių kalbai valstybinės kalbos statusą, visoms tautinėms mažumoms būtų garantuotas kultūrinis vystymasis.

Ekologijos srityje būtina pabrėžti, kad:

1. Ekologinė situacija Lietuvoje itin pablogėjo pastarųjų dviejų desimtmečių laikotarpiu, Respublikai tapus ekspansionistinių Maskvos žinybų objektu.

2. Ekonomiškai, energetiškai, demografiškai nepagrįstas ūkio vystymas kasmet vis labiau naikina gamtą, tampa grėsme tautos sveikatai ir net gyvybei, vis aktyviau pažeidžiamas genetinis Tautos kodeksas, gausių imigrantų sveikata.

3. Ekologinę padėtį Lietuvoje galima pagerinti, tik įgijus politinį, teisinį savarankiškumą, suverenios jurisdikcijos galią. /LIC/

****

* Per Vilniaus Radiją nuskundžiama, kad esą labai sunku rašyti naująją Lietuvos konstituciją dėlei to, **kad Maskva dar vis viešai neatšaukia MOLOTOVO-RIBENTROPP'o pakto. Pakto atšaukimas, pagal tarptautinės teisės nuostatus, įrodytų, kad Lietuva buvo NETEISĖTAI OKUPUOTA.** Nurodoma ir kita priežastis, būtent, **Maskvos įrašytieji nauji Sovietų Sąjungos konstitucijos papildymai, apriboja visų respublikų teises į savarankiškumą ir galimybę referendumu išstoti iš Sovietų Sąjungos.**

Todėl dabartinį konstitucijos projektą siūloma pavadinti tiktai laikinaja Lietuvos konstitucija, kol visi tebeegzistuojantys prieštaravimai bus išsiaiškinti ir išspręsti.

Apie tai rašoma Sąjūdžio leidinio ATGIMIMAS naujame numeryje.

ATVYKO BALYS GAJAUSKAS

Kovo 1 d. vakare į Washingtoną, DC., atvyko 37 metus kalėjimuose ir lageriuose Sibire išbuvęs Balys Gajauskas, jo žmona Irena ir dukra Gražina. Washingtone juos sutiko apie 50 lietuvių su gėlėmis ir lietuviškomis vėliavomis. Taip pat buvo Amerikos Balso atstovas Romas KASPARAS. Washingtone Gajauskai išbus iki šeštadienio, kovo 4 dienos, paskui išskris į Santa Monica, CAL, pas gimines. Vėliau aplankys visus didžiuosius lietuvių telkinius.

Kovo 18 d. jis susitiko su skautais Jaunimo Centre Chicagoje specialioje vakaronėje.

Amerikos Lietuvių Tarybos sudaryta delegacija šiais metais vasario 22 d. Atstovų rūmuose minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 71 metų sukaktį. Iš kairės: J. Laučka, Ginta Palubinskaitė, Milda Vaivadienė, Eugenija Pazneikienė, Darius Sužiedėlis, N. Gierštikienė, dr. P. Kaufmanas, kongr. Frank Annunzio, pravedęs Atstovų rūmuos minėjimą, dr. D. Krivickas, kun. A. Dranginis, sukalbėjęs invokaciją, Jim Wright, Atstovų rūmų pirm., dr. J. Genys, G. Lozoraitienė, M. Samatienė, kun. dr. T. Žiūraitis ir J. Čikotienė.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS SUVAŽIAVIMAS

KLJS suvažiavimas įvyko š.m. vasario 25 d. Šį įdomų ir įspūdingą šeštadienį Toronto Lietuvių Namuose puikiai pravedė KLJS vice-pirmininkė, **Onutė Žukauskaitė.**

Suvažiavime dalyvavo 25 jaunuoliai iš Toronto, Hamiltono ir Ottawos. KLJS valdybos nariai patiekė savo pranešimus. Pirmoji kalbėjo Loreta Stanulytė, KLJS pirmininkė, po to sekė iždininko Gintaro Sendžiko, ryšininko ir aplinkraščio redaktoriaus Romo Garbaliausko ir ryšininkės Vidos Dirmantaitės pranešimai. Iš jų buvo aišku, kad ši naujoji valdyba nemažai atliko per savo pirmuoius sesijos metus.

Iš Ottawos pranešimą patiekė Rita Rudaitytė, iš Hamiltono Algis Venclova ir PLJS pirmininkas Alvydas Saplys. Jo pranešimo tema buvo "Išeivijos jaunimo ryšiai su Lietuvos jaunimu".

Pranešimams ir diskusijoms pasibaigus, vyko pietūs, o po jų prasidėjo įdomiausia dalis. Kalbėjo 3 veiklūs asmenys, gerai informuoti Lietuvos reikalu: Antanas Šileika, dr. Kazimieras Antanavičius ir Mirga Šaltmiraitė. P.Šileika davė patarimų kaip jaunimui ruoštis kelionei į Lietuvą, dr. K.Antanavičius kalbėjo apie dabartinę jaunimo padėtį Lietuvoje ir kaip išeivija turėtų į ją reaguoti, M.Šaltmiraitė kalbėjo apie išeivijos jaunimo ryšius su Lietuvos jaunimu ir kaip tuos ryšius užmegzti. Ji parodė ir vaizdajuostę apie Vasario 16-tosios iškilmes Kaune, kuriose ji dalyvavo.

Pasistiprinę lietuviškais valgiais, suvažiavimo dalyviai važiavo su lietuviškomis trispalvėmis į estų nepriklausomybės minėjimą.

Suvažiavimui pasibaigus, dalyviai buvo pilni vilties, kad su visų lietuvių pagalba Lietuva bus laisva.

L.Mockutė,
Sekretorė

UNIVERSITETAS KREIPĖSI Į ALTĄ

/.....atkelta iš 1 psl./

galima pamatyti ALT centrinėje įstaigoje. Profesoriui Totten nusiųsti kai kurie ALTO leidiniai ir duota kitų nurodymų.

GINKIME LIETUVIŲ TEISES

Lietuvių Teisėms Ginti Komiteto ir Fondo posėdyje, įvykusiame 1989 m. vasario 11 d. Čikagoje, dalyvaujant VLIKO atstovui Vytautui Jokubaičiui, JAV LB atstovui Linui Norušiui, ALTO pirm. G. Lazauskui, rev. kom. nariams K. Burbai ir A. Kažinskienei, apsvarstyti LTG Fondo Tarybos ir Valdybos papildymai.

Vienieriems metams LTG Fondo Valdyba: G. Lazauskas, Linas Norušis, A. Kažinskienė, P. Razgaitis, LTG Fondo iždininkas - L. Norušis. Valdyba bus papildyta dar kitais nariais.

LTG Fondo naujas adresas: 2606 So. 63-rd. Street, Chicago, IL. 60629.

Primenama, kad LTG Fondo surinktos lėšos naudojamos tik lietuvių gynimui ir reikalingai dokumentacijai. Nukentėję savo prasymuose turi tiksliai pateikti su gynyba surištas sąskaitas, kiek ir kokioje stadijoje yra skolos, kas yra advokatas ir kt.

Tai yra oficialūs formalumai, ir tai reikalinga proporcingam lėšų paskirstymui.

Visuomenė kviečiama, ginant lietuvių teises, aukoti Lietuvių Tesėms Ginti Fondui, 2606 W. 63-rd St. Chicago, IL. 60629. USA.

RUOŠIAMASI AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESUI

Siekdama apjungti Lietuvos laisvės siekiančias išeivijos demokratines jėgas, Amerikos Lietuvių Taryba spalio mėn. 21-22 d.d. Los Angeles mieste šaukia visų Amerikos lietuvių kongresą. Kongreso programai suplanuoti sudaryta pradinė komisija, į kurią įeina P. Buchas, M. Marcinkienė, E. Oželienė ir dr. K. Eringis.

Tuo reikalu netrukus bus sušauktas ALTĄ sudarančių organizacijų pirmininkų pasitarimas.

Šio XI-to Amerikos Lietuvių kongreso rengimo komiteto pirm. yra Los Angeles ALT sk. pirm. inž. A. Mažeika.

NETEKOME ĮŽYMAUS ALT VEIKĖJO

Madison,WI., 1989 m. sausio 19 d. mirė dipl. inž. Algirdas Čaplėnas, buv. Amerikos Lietuvių Tarybos Madisono sk. pirmininkas, pasižymėjęs ypatingu veiklumu, kovojant prieš okupanto užmačias okup. Lietuvos Vilnių suporuoti su JAV Madisono miestu.

A.a. Algirdas Čaplėnas sausio 23 d. palaidotas Čikagoje, Šv. Kazimiero lietuviškose kapinėse, prel. Juozui Prunskiui atlikus religines apeigas.

ALTAS bei visuomenė liūdi, netekus veiklaus kovotojo už visus lietuvių reikalus.

PRANEŠA ELTA:

SUGRIAUTAS MITAS APIE NEPAPRASTĄ EKONOMINĘ PAŽANGĄ LIETUVOJE

Sausio 7 d. TIESOJE subyrėjo vienas paskutinių sovietinių mitų apie tariamą nepaprastą pramonės, gamybos ir žemės ūkio pažangą Lietuvoje po 1940 metų. Savo straipsnyje "Tikroji statistika ir skaičių ekvilibristika" Pranas Judickas parodo, kad tie statistiniai "stebuklai" buvo sukuriami manipuliuojant ir klastojant skaitlines ir duomenis. Pavyzdžiui, 1940-taisiais metais keičiant litus į rublius, vienas litas pagal oficialų kursą buvo prilygintas 90 kapeikų, nors lito perkamoji galia buvo kur kas didesnė negu rublio. Po 1960 metų pinigų reformos litas jau prilygo tik 9 kapeikoms. "Čia ir visa paslaptis", pareiškia Judickas, atmesdamas sovietinės statistikos tvirtinimus, kad Lietuvos pramonės produkcija 1986 metais, palyginti su 1940-taisiais, padidėjo 76 kartus...

Straipsnio autorius primena, kad 1940 metais Lietuva savo pragyvenimo lygiu "pralenkė bet kurią Sąjunginę respubliką". Pragyvenimo lygis Lietuvoje "buvo aukštesnis negu Lenkijoje ar Vokietijoje, kuri rengdamasi karui, buvo labai suvaržiusi savo gyventojus, buvo aukštesnis negu Graikijoje, Albanijoje, Italijoje, Portugalijoje". Paminėjęs, kad Lietuvos nuolatiniam žemės ūkio darbininkui buvo mokama 300-470 litų per metus, o padieniams - nuo 3.5 iki 5 litų už darbo dieną, Judickas pareiškia, kad būtu įdomu palyginti, kiek tuo metu gavo Baltarusijos kolūkietis už darbadienį.

Judickas taip pat informuoja, kad 1939 metų pradžioje Lietuvoje buvo tik 3,1 tūkstančio bedarbių, iš kurių Kaune - 1,3 tūkstančio. Kaune veikė miesto savivaldybės išlaikoma nemokama valgykla bedarbiams.

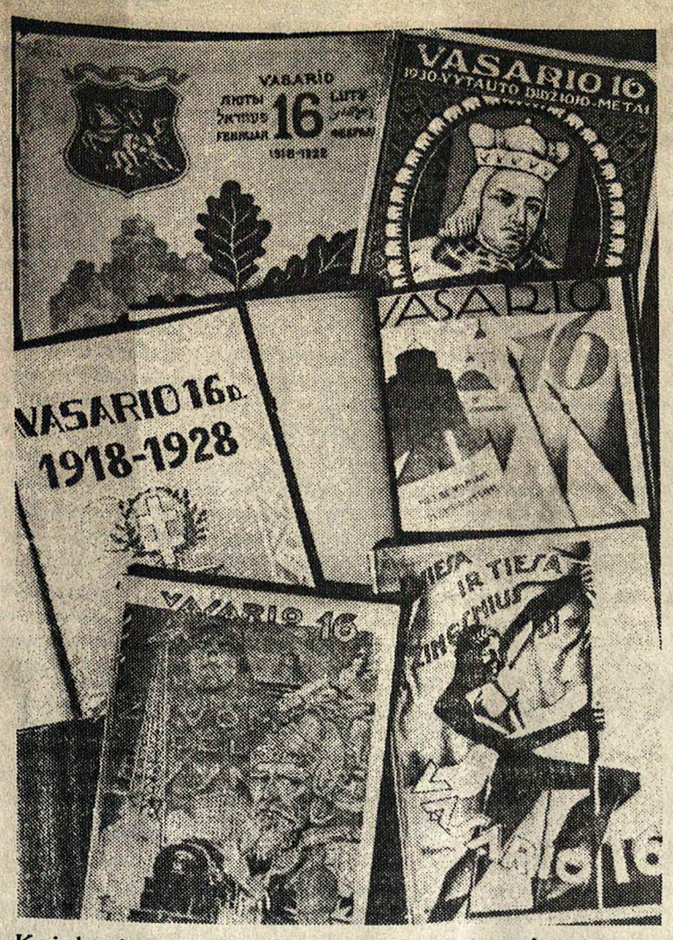

Kai kurių metų leidiniai, skirti paminėti VASARIO 16-TĄ– Lietuvos valstybės Nepriklausomybės Akto paskelbimą ir savarankiškos valstybės atkūrimą .

SVARSTYMAI.....

SAVARANKIŠKUMO DILEMA

Tautinis atgimimas Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje sukėlė rūpestį laisvajame pasaulyje: kaip reaguoti į tuos laisve ir žmogaus teise pagrįstus reiškinius? Ypač nerimauja Jungtinės Amerikos Valstybės. Toji vadinamoji Sovietų Sąjungos krize buvo diskutuojama ne tik U.S. State Department, bet ir National Security Council, CIA ir kitų svarių organų, turinčių įnašą į valstybės ir užsienio politiką. Susidarė pažiūrų konfliktas išaugus šiai, jiems nepalankiai situacijai, nes nebuvo pramatyta, kaip elgsis Gorbačiov'as.

Charles Redman, State Department valdininkas, pasakė, kad JAV pritaria Pabaltijo kraštų tikslams, nes yra reikalaujama objektyvaus sprendimo jų skundams prieš daromą žalą, priespaudą ir teisių suvaržymą. Nors atokiau, bet buvo įveltas ir prezidentas Bush. Jo patarėjas pranešė, kad Amerikai yra svarbu nepervertinti įvykių Pabaltyje tol, kol situacija išryškės. Ką tai reiškia, sunku pasakyti. Viena yra aišku - nors jausmais ir moraliniais polinkiais Pabaltijys ir būtų remiamas, Amerika nepridės nė piršto, jei jie nematys iš to sau naudos.

Tikimasi, kad Gorbačiov'as nesiduos būti priverstas leisti Pabaltijį tapti laisvu. Užgniaužus savarankiškumo siekius, dar daugiau išryškėtų jo tikrasis "Perestroikos" tikslas: centralizuoti valdžią savo rankose ir sustiprinti komunizmą taip, kad jis visapusiškai konkuruotų su demokratija.

Vienaip žiūrint, Pabaltijo neramumai yra Gorbačiov'ui naudingi. Šiaip ar taip, jis laimėtų, nes turėdamas politinę persvarą prieš Pabaltiją, jo prestižas pakiltų komunistų eilėse. Jis liktų taip pat garbinamas, jei Lietuva, Latvija ir Estija, likę Sovietų Sąjungos nariais, pakeltų ekonominę ir politinę gerovę. Tai būtų užskaitoma "perestroikai".

Jungtinės Amerikos Valstybės, Anglija ir Kanada, nenorėdamos pažeisti šiųdieninių santykių su Gorbačiov'u elgiasi nesantūriai - lyg lygsvarą praradę. Jų problema tame, kad jei jie viešai rems Lietuvos, Latvijos ir Estijos Sąjūdžius, Gorbačiov'o reformoms esant po Damoklo kardu, ta jų moralinė (o gal net ir finansinė) parama gali labai neigaimai atiliepti į atstatymo viltis. O jei kapitalistinės valstybės nekreips dėmesio į Baltijos kraštų bandymą nusikratyti pančiais, tai tokia jų pozicija labai apviltų ne tik pasaulio lietuvius, latvius ir estus, bet kartu ir pakartotų politinės realybės naivumą, jau matytą ir pergyventą Jaltoje. Nusiplovus rankas, jų prestižas labai nukentėtų visų kitų laisvų kraaštų akyse. Kame išeitis? Atrodo, kad nuspręsta laukti, nedarant jokių žygių - tai politinė ir diplomatinė procedūra, nežinant kaip elgtis.

Šiomis dienomis Gorbačov'as įženge į patį pavojingiausią laikotarpį savo karjeroje. Jis negali parodyti save esant silpnos valios žmogumi, betaisant atsiradusias spragas savo reformų programoje. Negali jis pakartoti ir Chruščiov'o klaidų, padaytų Vengrijos revoliucijos metu 1956 metais, karine jėga sutriuškinus laisvės kovotojus. Gorbačiov'ui bus sunku rasti vidurkelį po estų deklaracijos, siekiant nepriklausomybės, nes užkietėję stalinistai reikalauja tvirtos ir griežtos rankos. KGB elementas taip pat neperneša to estų pasišiaušimo prieš jų autoritetą ir galanda peilius kerštui.

Kaip žinome, dabartinėje Sovietų Sąjungos konstitucijoje formaliai įrašyta, kad kiekviena respublika turi teisę laisvanoriškai pasitraukti iš jų bendruomenės. Tas punktas ir yra dieglys Gorbačiov'ui pašonėje, kurį jis ketina pakeisti.

Iki šiol ši klauzulė niekad nebuvo panaudota, nes "oficialiai" ji neegzistavo. Šis išstojimo klausimas yra slenkstis į galimybę pasiskelbti nepriklausomais kraštais Pabaltyje, ypatingai žiūrint į "perestroikos" eigą šių dienų šviesoje. Gorbačiov'as gi, yra pasirengęs atimti tą išstojimo teisę konstitucijos pakeitimu. Dėl to Lietuva, Latvija ir Estija kelia balsą prieš tokį išprievartavimą ir teisių suvaržymą.

Atrodo, kad ta Gorbačiov'o intriga negalės duoti mums gerų vaisių. Pabaltiečių nomone, Gorbačiov'as darytų didelę klaidą tokį konstitucinį perrašymą prastumdamas pro Aukščiausiąjį Sovietą.

Galima garantuoti, kad draudimas išstoti iš Sovietų Sąjungos nenuslopins laisvės troškulio, nes nuolat prieštaraujama prievartavimui ir bandoma toliau atsikratyti vergijos jungo.

Vertinant padėtį iš priešingos pusės, Gorbačiov'ui neįmanoma toleruoti nepriklausomybę. Jei ši teorija įsigaliotų Sov. Sąjungoje, viena po kitos visos penkiolika respublikų pareikalautų savarankiškumo, neišskiriant Rytų Europos komunistinių kraštų bloko.

Galima užtikrinti, kad Gorbačiov'as net negalvoja apie nepriklausomybės suteikimą dar ir dėl kitų priežasčių. Turime neužmiršti, kad 35% vakarinio sovietų arsenalo randasi Pabaltyje, kad antroji oro pajėgų ir raketų linija tęsiasi per Pabaltijo kraštus, kad radaro ir satelitų tinklai yra išdėstyti po Lietuvą, Latviją ir Estiją. Nejaugi Gorbačiov'as apleistų tuos įrengimus? Nejaugi jis iškraustytų tą karinę medžiagą už savo rubežių? Negalvokime, kad jis silpnaprotis! Būtų dar blogiau, jei jį įvertintume kaipo dorą ir teisingą žmogų. Toks samprotavimas būtų nerealus ir naivus.

Dar kita priežastis yra Pabaltijo tamprus ryšys su Sov. Sąjungos ekonominiu pragyvenimu. Pagal Lietuvos komunistų partijos sekretorių Algirdą Brazauską, Lietuva importuoja daugiau iš Sov. Sąjungos, negu eksportuoja. Jis nori įrodyti Lietuvos ekonominką priklausomumą nuo Sov. Sąjungos, bet faktai įrodo, kad tai nesąmonė. Iš užmaskuotų davinių yra apskaičiuota, kad Lietuvos maisto produktai yra išvežami į Sovietiją beveik už lietuvišką ačiū. Kolonos traukinių ir sunkvežimių, prikrauti mūsų krašto žemės ūkio produktais, be kurių pati Maskva badautų, darda Rytų linkme be perstojimo, be poilsio, be pertraukos. Nors Lietuva gauna kai kurių techniškų produktų iš Sov. Rusijos, už visa tai yra apmokama mūsų tautiečių prakaitu su kaupu. Pabaltijui esant Sov. Sąjungos pažiba, Gorbačiov'as niekaip neleistų atsiplaiduoti nuo jo priežiūros, nes ypač Lietuva Kremliui yra venų kraujas, teikiantis jam gyvybę.

1988 m. lapkričio 16 d. Lietuvos Sovietas nutarė dar nereikalauti suvereniteto kraštui. Vienas iš įtakingų kalbėtojų, priešingas nepriklausomybei, buvo pats A. Brazauskas. Jis siūlė atsargiai žengti ir progresuoti laimėjimais, taip greit pasiektais po tiek daugelio metų. Kardinolas Sladkevičius, ideologiniai priešingas A. Brazauskui, Šv. Mišių eigoje prie Vilniaus katedros, lyg pritarė tai minčiai pabrėždamas, kad ąžuoliuką negalima laikyti dideliu jį išrovus ir iškėlus virš galvos. Ąžuoliukui turi būt leista augti žemėje pamažu, pastoviai ir saugiai - tuomet ąžuoliukas išaugs didelis. Tokių sąlygų reikia ir mūsų tautai bei valstybei.

Toji kardinolo Sladkevičiaus sąvoka yra gili ir reali.

Nuoseklūs ir neišprievartaujantys reikalavimai nuveikia daugiau ir pasiekia tikslą greičiau. Taip su laiku bus galima atgauti autonomiją, atidžiai saugojantis šunkelių ir gundymų. Laisvė ir nepriklausomybė turi likti mūsų aukščiausiuoju tikslu.

Algimantas Eimantas, Ottawa, 1989, vasaris.

Dobilas

IŠMESTINUKAS

APYSAKA

III-ioji dalis.

KARAS BAIGĖSI, BET KAS TOLIAU?

/ tęsinys /

10.

Už durų stovėjo Laimai gerai žinomas, arti prie bažnyčios išsiplėtusiame name, kilnojamo bravorėlio savininkas Mitkužis. Labai sunku pasakyti, ar tai buvo laimingas ar nelaimingas žmogus. Frontui artėjant, jis kažkaip sugebėjo iš vokiečių išsimainyti puikų Mercedes Benz limuziną. Apkvaitęs iš džiaugsmo ir skubėdamas, matyt, nakties metu įpuolęs į savo namus, pasigriebė du savo sūnelius ir žmonelę ir išdūmė į Vokietiją. Važiavo skubėdamas tą naktį ir sekančią dieną jau buvo atsidūręs už Karaliaučiaus. Tik tada pastebėjo padarytą klaidą, nes beskubėdamas, vietoje žmonos, pasiėmė kartu tarnaitę. Ką bedarysi, negi dabar begrįši atgal...Taip ir pasiliko, nors daug nesiskundė, mat tarnaitė buvo žymiai jaunesnė. Kaip ten buvo, kaip nebuvo, bet tokie gandai aplink sklido. Atskubėjęs pas Laimą, tuoj pareiškė turįs labai svarbų reikalą ir neprašomas įpuolė į kambarį.

- Žinai, brangioji, didelį ir pelningą, vienkartinį biznelį, kaip sapne, užčiupau! Netikėsi - visą sunkvežimį geriausio benzino, po dešimtį litrų gražiose keturkampėse skardinėse. Vien jau tos skardinės tūkstančių vertos, o čia benzinas, ir jei nori, gali išeiti iš jo geriausia degtinė. Žinau, kad tu tokiomis prekėmis nesiveti, bet siūlau būti pelno pusininke, o jei ir to nenori, tai nedelsdamas prašau paskolos tik dviejų tūkstančių markių, nes matai, savais tos didelės sumos negaliu greitai sutaisyti. Galėjau tą sumą be rūpesčio pas kitus prekybininkus gauti, bet nenoriu tų tauškalų, kad visas lageris už valandos žinotų. Todėl kreipiuosi į tave. Tai kaip?

- Mane prikėlei. Buvau užmigusi, jaučiuosi lyg tai kamuojama slogos, greičiausiai teisingai nesupratau, ką norėjai pasakyti. Čia paminėjai benziną ir vėl kaž kokią degtinę. Kaip ten iš tikrųjų yra?

- Pripratęs skubiai kalbėti, lyg mane kas gainiotų.. Šis biznelis gali būti labai riebus. Skardinėse randasi toks keistas skystimas, kvepiantis obuolių sunka, bet taip stiprus, kad per pusę sumaišius su benzinu, automobilio motoras geriau dirba, kaip vienu benzinu varomas! Jei nenori vartoti kaip kurą, tai gali lėtai pervirti ir per šaldytuvą perleisti. Gausi puikiausią konjaką! Tai va, - degtindarys skubiai laužėsi prie reikalo. - Jei nori, esi pusininkė, o jei ne, tai paskolink tik du tūkstančius su geru nuošimčiu ir, jei panorėsi, grąžinsiu už vieno mėnesio.

- Pusininke tai tikrai nebūsiu, nes ir šį turimą mažą biznelį galvoju mesti. Kam man čia laužytis, turint tik vieną bobišką galvelę... Pažįstu tave gerai ir todėl, jei yra reikalas, galiu tuojau atskaityti pinigus ir reikalas baigtas.

- Žinojau, kad pas tave pagalba garantuota. Čia paėmiau po skvernu pačios gerosios, kurią tik pats naudoju. Tai neprisiskaito prie palūkanų, bet kaip geram prekybiniam žmogui...

Laima atskaičiavo pinigus. Su kaire ranka juos paduodama, su dešine paimdama baltame popieriuje apvyniotą butelį. Palinkėjusi geros sėkmės, išleido cukrinėlės gamintoją ir užsisklendė duris.

Saulė jau buvo persiritusi per bažnyčios bokštą. Už durų prerkreiptu veidu katinas, pavadintas Pikaso, įkyriai bliaudamas, veržėsi į Laimos duris. Per lankytojus ir svečius jis buvo paliktas liki dabar alkanas.

Laima tą dieną nebuvo išėjusi iš kambario. Sutemus, kadangi tai buvo šeštadienio vakaras, ji išėjo aplankyti nuolatinių klijentų, aptarnaudama juos rūkalais. Esant nekokiai savijautai, venge pasimatyti su Petru, nors gerai žinojo, kur jis buvo su draugais apsistojęs. Grįžtant į namus, ją pasivijo vienas iš Petro draugų ir mandagiai atsiprašęs už sutrukdymą, rimtai pasakė:

- Gal malonetumėt panele ateiti į Petro išleistuves? Jis taip vargo tavęs beieškodamas ir radęs - skubinasi pasišalinti, lyg jo padai ant žarijų sviltų. Negaliu suprasti, kas ten pas jus, mums išėjus, įvyko. Tai tada ir sudiev, matai, nenoriu jo vieno išleisti. Eisime, kaip ir ėjome po svietą, šunis lodydami.

- Kur skubinies, kur bėgi? Atrodo, kad ir tau padai pradėjo kaisti! Kodėl jūs, bernužėliai, manęs nepaklausiate, kas manyje darosi? Laukiau, ieškojau dingusiojo ir štai, jo sulaukusi, vėl išleistuves turiu daryti? Aiškiai, pas mane vakar nakvojo, pareiškė rytmetyje, kad eitume į šliubą. Pasakiau, kad kunigas dar gali miegoti. Tai jis susišiaušė ir nudardėjo laiptais, lyg rykštėmis būtų vejamas. Išbėgo, lyg kokį nusikaltimą būtų padaręs, ar rūteles sumynęs, ar darželio tvorelę išvertęs. Gerai, tegul jį Dievas laimina, tik primenu, kad apsigalvotų, nes išbėgus, atgal kelio pas mane nebesuras! Netikiu, kad mylėdamas mergaitę, jos nepaguodęs ar sudiev nepasakęs, dingtų. Jei esi jo draugas, tai jam aiškiai primink, kad privalo pas mane ateiti nors sudiev pasakyti. Jei neateis šį vakarą, manysiu, kad jis mane visiškai paliko. Tuo tarpu lik sveikas!

Laima grįžo į namus karštai įniršusi. Tik numetusi ant lovos švarką ir rankinuką, staigiai prisipylė vyrišką stiklą ir išgėrė. "Ne tau laimė skirta, mergele iš kaimo"- užtraukė pati sau. Vos tik spėjo pagalvoti, kokie vyrai pikti ir kokia ji kvailutė, kad suka sau galvą dėl jų, kai prasivėrė durys ir jose pasirodė užduseęs Petras:

- Ar tiesa, kad norėjai mane matyti?

- Žiūrėk tu man, bernelis nustebo, kad jo mylima mergaitė nori jį pamatyti! Kokia netikėta žinia!

- Atleisk man, Laimute, tikrai pasikarščiavau. Kažkaip įsimušė į galvą, kad tu manęs visai nebemyli...

- Atleisk, Laimute, - pašiepiančiai pakartojo Laima. - Kaip lengva ištarti tuos žodelius. Kodėl nepasakai, kad atsikėlęs bėgai kaip nuo raupsuotos. Gal dėl to, kad nebuvau lyg kekšė, ar kitų meilės prajovų neparodžiau. Taip, buvau ne juokais ryte į nusiminimą įpuolusi, kad štai, palikai mane savo vargelius išsipasakojęs ir nė vienu žodžiu nepaklausęs, kaip aš jaučiuosi, taip staigiai palikta. Nė žodelio, nepasakęs nė gero ryto. Ir negavęs atsakymo, "taip" skubinaisi nešdintis! Kas gi būtų, jei šiaip būtume vedę ir atsitiktų koks nesusipratimas - pakuotumeis ir bėgtumei iš namų. Manau supranti, kad reikia gerai apsvarstyti prieš padarant rimtą žingsnį į bendrą gyvenimą.

- Esi teisi...Dar kartą - atleisk. Tik noriu priminti kad daugiau negu visa kita gyvenime - noriu būti amžinai su tavim...

- Tiek to. Apie tai vėliau pakalbėsime. Juk kalbame tarpduryje ir mūsų pašnekesius visas namas girdi. Tik pasakau - jei nori - drožk savais keliais, aš dar palinkėsiu gero vėjo, o jeigu dabar sakai tiesą, tai užverk duris ir prieik arčiau manęs.

Daugiau kartoti nereikėjo ir Laima atsidūrė Petro glėbyje.

Tą naktį Petras nenakvojo, tačiau jie kalbėjo meilės kalba.

Slinko dienos. Stovykloje viskas apsinešė netikrumo klodu. Vyko tai vienas, tai kitas sijojimas su neaiškiais klausimais. Išvietintų žmonių emigracija nejudėjo į priekį. Laima dar vis dėjo pastangas sužinoti ką nors apie artimuosius, tačiau nieko nelaimėjo. Praslinkus mėnesiui nuo susitikimo su Petru, ji gavo pakvietimą į lietuvių komiteto raštinę. Ten buvo gautas laiškas, kuris atsakė į Laimos brolio paieškojimą. Trumpame laiške komitetui, pasirašęs Rapolu, asmuo paminėjo, kad Vladas Baltušis buvo kartu su keliomis dešimtimis pabėgėlių įjungti į vokiečių kariuomenę . Kartu su keleta įmaišytų vokiečių jie sunkiai kovėsi, pridengdami vokiečių atsitraukimą. Per vieną tokį atsitraukimą, kurio metu buvo labai skaudžiai paliestas lietuvių dalinėlis; rašantis prisipažino, kad veik nė vieno arti jo gyvo nesimatė. Jie likę trys ir, prisidengdami mišku, susirado lietuvių bėglių koloną. Joje susirinkę civilinių drabužių, pasiliko slapstydamiesi iki karo pabaigos. Jo nuomone, tai galėjo būti tik du galimumai. Arba jos brolis buvo užmuštas, ar pasiliko apsupime. Jis girdėjęs, kad iš to apsupimo žiedo keli pateko į Vakarus, bet jų tarpe Baltušio nebuvo.

Laima nieko naujesnio nesužinojo, tik dar labiau rūpesčių kėlė jo likimas. Apie Žemaičių šeimą ji teiravosi tiktai asmeniškai apsiklausinėdama. Tie irgi dingo, kaip į žemę.

/ bus daugiau /

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DABAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Paremkite KLB Krašto valdybos visuomeninę-politinę veiklą.

Aukas siųsti ir čekius rašyti :

KLB Krašto valdyba,
1011 College St.,
Toronto, Ont., M6H 1A8

Pakvitavimai bus išduodami paaukojusiems $20.- ar daugiau metų bėgyje.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto

valdybos veiklai paremti siunčiu ----------

Vardas, pavardė----------

Adresas ----------

KULTŪRINIS PUSLAPIS

LIETUVIŠKO MUZIEJAUS APŽVALGA

* Sausio 27 d. istorikas prof. Jonas Dainauskas muziejuje pasidalino savo atsiminimais apie Kauną Pirmojo pasaulinio karo metu ir 1918-19 metų įvykius šiame mieste. Jonas Dainauskas priklauso prie nedidelio ir vis mažėjančio būrelio žmonių, kurie stebėjo Nepriklausomos Lietuvos pirmąsias dienas. Jis kalbėjo apie anų metų visiškai nežinomus ar dažnai jau pamirštus stambesnius įvykius mieste, kuris buvo Lietuvos vyriausybės rezidencija. Po programos prof. Dainauskas atsakinėjo į publikos klausimus, o po to visi buvo pakviesti pasivaišinti.

* Vasario 19 d. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejaus Moterų Gildija (pagalbinis vienetas), per savo visuotinį susirinkimą, kuris įvyko muziejaus Gintaro salėje, minėjo Lietuvos nepriklausomybės 71-ąsias metines. Susirinkimo metu Rita Dapkutė, kuri paskutiniųjų demonstracijų metu studijavo Vilniaus universitete, pasidalino savo įspūdžiais iš to laikotarpio. Po susirinkimo buvo vaišės.

* Poetas Kazys Saja iš Lietuvos, buvo atsilankęs muziejuje su žmona Gražina, ir sužavėtas čia išstatytais eksponatais, parašė į svečių knygą: "Mieli tautiečiai! Balzeko muziejuje lankausi antrą kartą. Džiaugiamės sykiu su žmona Jūsų rūpesčiu saugomais Lietuvos kultūros eksponatais, mūsų Tėvynės vardo ir šaknų propagavimu. Yra sakoma, kad Laisvė, Tiesa ir Meilė daugiau pareikalauja, negu duoda, tačiau nebijokime permokėti. Dėkingas Jums Kazys Saja su žmona Gražina. Vilnius-Čikaga, 1989.I.28."

Poetas labai nustebo muziejuje radęs 1866 m. Lietuvoje spausdintą rusiškomis raidėmis maldaknygę "Senas Altorius". Jis pastebėjo, kad tai didelė retenybė ne tik Amerikoje, bet ir Lietuvoje, nes vyskupas Motiejus Valančius atsisakė ją patvirtinti ir buvo įsakęs žmonėms visus egzempliorius sudeginti. Bet atrodo, kad keli tos maldaknygės egzemplioriai išvengė sunaikinimo.

* Hipatija Yčaitė-Petkuvienė, Nepriklausomos Lietuvos finansų ministro Martyno Yčo duktė ir dr. Jono Šliūpo anūkė, gyvenanti Kalifornijoje, muziejui atsiuntė originalų nepriklausomos Lietuvos 1939 m. Vilniaus Paskolos lakštą su visais nenuplėštais kuponais, kurie turėjo galioti iki 1950 metų. Įrašas lakšte pažymi, kad Valstybės Iždas skolingas šio lakšto turėtojui penkiasdešimt litų. Už šią sumą Valstybės Iždas moka keturis su puse nuošimčių metinių palūkanų, jos išmokamos vieną kartą per metus už praėjusį laiką. 1939 m. 4½% Vilniaus paskolos lakštai išperkami nominaline jų kaina ligi 1950 metų spalių mėn. 25 dienos". Šį lakštą Petkuvienės sesuo Evelina, gyvenanti New Mexiko valstijoje yra gavusi iš Phyllis Kelly, kuri šiuo laiku gyvena Australijoje. Jo istorija yra gana įdomi. Phyllis Kelly, kuri yra anglų kilmės, nepriklausomybės laikais gyvenusi Lietuvoje ir ją buvo labai pamilusi. Antrojo pasaulinio karo metu ji, kaip britų pilietė, buvo evakuota į Australiją, kur ir pasiliko gyventi. Vėliau ji tą lakštą persiuntė savo pažįstamai Evelinai Yčaitei į New Mexiko, kad ji perduotų muziejui.

* Elena Kalantienė, a.a. Romo Kalantos motina iš Lietuvos, per pažįstamus muziejui atsiuntė didelę ir įspūdingą lietuvišką juostą, kurioje išaustas Lietuvos vardas ir tautinė trispalvė.

* Vytautas Kluonius iš Lietuvos per pažįstamus atsiuntė muziejui įdomios medžiagos. Tarp tos medžiagos yra 1665 m. Lietuvos did. kunigaikščio ir Lenkijos karaliaus Jono Kazimiero lietuviška varinė moneta su Vyčiu. Taip pat jis prisiuntė ir savo paties nuotrauką, darytą tuo po to, kai jis buvo išleistas iš Vladimiro politinių kalinių kalėjimo, gabaliuką medžiagos nukirptą nuo jo kalėjime nešiotų drabužių ir fotokopiją dokumento, pagal kurį "Kauno miesto Darbo žmonių deputatų Tarybos vykdomasis komitetas" jam draudžia Kaune registruotis dėl darbo. Pastebėtina, kad dokumente žodžiai "Darbo" ir "Tarybos rašomi didžiąja raide, o visi kiti - mažąja.

Vytautas Kluonius kaip politinis kalinys Vladimiro kalėjime prasėdėjo 7 metus. Jis 1944 m. benešdamas iš minų lauko sužeistą žmogų, pats užėjo ant minos ir neteko kairiosios kojos. 1947 m. mokėsi Šakių gimnazijoje ir buvo areštuotas. 1948 m. užakinio teismo buvo nuteistas 8 metams griežto režimo kalėjimo. 1955 m. paleistas iš Vladimiro kalėjimo, grįžo į Lietuvą, baigė vidurinę mokyklą, pradėjo studijuoti Kaune, bet po Vengrijos įvykių buvo išvytas iš Kauno. Apie 1959 m. buvo reabilituotas ir baigė Kauno politechnikumą.

* Polė Tuskenienė ir Romas Kupreišis iš Čikagos, Izolda Požėlaitė-Davis iš Australijos; Stasė Starkutė; dail. Marija Jukniūtė, dail. Algimantas Šešelgis ir Valstybinis M.K. Čiurlionio dailės muziejus iš Lietuvos Balzeko Lietuvių Kultūros muziejui padovanojo vertingos lituanistinės medžiagos.

ATSIŲSTA PAMINĖTI:

" Lietuvių Dienos" žurnalo vasario numerio lietuviškoje dalyje randama: Mintys, švenčiant Vasario 16-tąją. Europos Parlamento Programa Pabaltijui Atstatyti. Europos Parlamento Delegacija Pabaltijo Valstybėse. Lietuvos Komunistų Partijos Ofenzyva Prieš Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdį. Aleksandro Merkelio - "Lietuvos Keliu" J.Br. - Kudirkos VARPAS ir Šių Dienų Aušra. Alės Rūtos - Vinco Kudirkos Sielos Nemarioji Giesmė / A.Kairio naujos knygos "Nemarioji Giesmė" recenzija/. Editos Nazaraitės - Mūsų Džiaugsmo Šviesa ir Rūpesčių Šešėliai. Kotrynos Grigaitytės eilėraščiai /3/. V. Trumpos - Ir Šviesa ir Tiesa /kalba, pasakyta Los Angeles VARPO ir dr. V. KUDIRKOS minėjime/. Dr. Jono Balio - -Liaudies Epo Klausimas.

Anglų kalba skyriuje randama: Vincas Kudirka. Virginijos M. Vytell- Dr. Jonas Šliūpas. Lietuviai Reikalauja Nepriklausomybės. Lietuvoje Atšvęsta Vasario 16-toji. Romos Katalikų Mišios. Vėliausios Žinios Apie Gyvenviečių /butų/ Dydį- Sovietų Sąjungoje. Balzeko Muziejus Pagerbė MARGUČIO Radijo Programą.

Viršelyje - Dr. Vincas Kudirka. Žurnalas iliustruotas nuotraukomis.

Šio mėnesinio žurnalo prenumerata - $20,- metams, Kanadoje - $30,-(Kanadietiškais). Prenumeratas siųsti: LIETUVIŲ DIENOS, **4364 Sunset Blvd., LOS ANGELES, Ca 90029.**

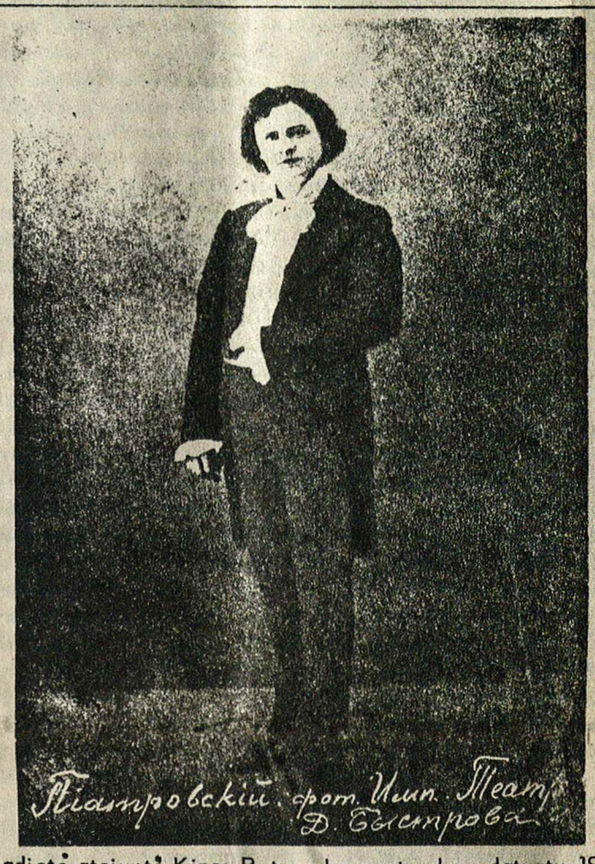

Leningradietė atsiuntė Kipro Petrausko nuotraukų, datuotų 1919– 1920 metais, jam dainavus Leningrade, Marijos Teatre. Nuotraukos dabar randasi Lietuvos Operos ir Baleto Teatre.

Irena **MIKŠYTĖ**

MAESTRO

/ Šią kino apibraižą, skirtą Kipro Petrausko 100-osioms gimimo metinėms, autorė parašė Lietuvos Televizijos užsakymu, tačiau filma liko nesusukta/

/tęsinys/

10.

Šaižus telefono skambutis sutrukdo Petrauskienės vakaro ruošą. Kas tokiu neparankiu metu? Bet netrukus jos veidas šviesėja:

- Danutė? Kodėl dar ne namie? Laukiam.

Kurį laiką klauso.

- Na ir griežtas tas jūsų mokytojas. O toks malonus vardas - Saulius...Sakai, išmes iš mokyklos orkestro, jei praleisi repeticiją? Ir tegu.... Na, jei tau pačiai labai patinka...Gerai. Paprašysiu Aušrelės, kad nuvežtų.

Padėjusi ragelį, Petrauskienė suranda ant palangės paliktą smuiką, deda jį į futliarą, šaukia:

- Aušrele.

Petrauskų butas Kaune. Prieškambaryje ant staliuko guli smuiko futliaras. Petrauskienė klausia kambarinės:

- Maryte, iš kur čia smuikas?

- Yra atėjęs ponas smuikininkas. Na tas, iš kavinės. Kambaryje su šeimininku kalbasi.

Petrauskienė nežymiai praveria duris į gretimą kambarį. Ji pažįsta smuikininką, plačiai žinomą Kauno lengvosios muzikos ansamblio vadovą. Jis stovi prieš vyrą susijaudinęs, glausdamas prie savęs mažą mergytę. Ant jo nugaros ryškiai šviečia užsiūta geltona žvaigždė.

Iš kambario sklinda pokalbio nuotrupos.

- Ponas Petrauskai, patikėkite, jie taip daro, - susijaudinęs kalba smuikininkas, - ir pirmiausia vaikus, senelius, tuos, kurie dirbti negali. Baisu. Baisu. Negaliu apsakyti...

- Na, gal tuos, kurie partizanai? Kurie su ginklu. O jūs tik su smuiku, - bando lyg ir nuraminti pašnekovą Petrauskas.

- Ką jūs? Ar negirdėjote - jau nebeturime ir Hofmeklerio, ir Vildmano-Zaidmano. Juk tiek esate dainavęs jiems akompanuojant, diriguojant...

- Negali būti...Sunku patikėti...

- Ponas Petrauskai, nieko neturiu brangesnio už smuiką ir už Sonečką. Dievas jums atlygins. Priglauskite. Neilgam. Juk negali tilgai taip būti? Aš gal nesulauksiu, bet negali ilgai taip būti...

- Nežinau, ką ir pasakyti. Reikia su žmona pasitarti. Namuose - ji šeimininkė.

Paskambina skambučiu ir įėjusiai kambarinei sako

- Pakviesk šeimininkę...

Kaip niekur nieko ateina ponia Petrauskienė. Ji jau viską girdėjo. Smuikininkas bučiuoja jai ranką.

- Ak, kokia graži mergytė. Kaip angeliukas. Kuo tu vardu? - klausia Petrauskienė.

- Sonečka,- atsako už mergytę tėvas,- visai į mus nepanaši, tiesa? Niekas nepatikėtų, kad mano vaikas, ar ne? Galėtų būti ir jūsų, ar ne? - karštligiškai kalba smuikininkas.

- Ale, matai...Maestro prašo...

Kipras ieško žodžių, o smuikininkas maldaujamai žiūri į Petrauskienę. Šioji viską supranta.

- Žinoma, visai į jus nepanaši. Galėtų būti ir mano...

Pritupia ir kviečia pas save mergytę:

- Ateik pas mane, Sonečka...Sonečka - negerai. Gal Danutė? Bus mano dukrelė Danutė...

Mergaitė glaudžiasi prie tėvo ir nenori eiti pas svetimą tetą. Petrauskienė jos ir neprievartauja.

- Aušrele. Goda. Kur jūs, - šūkteli į kitą kambarį.

Aušrelė nepatikliai žiūri į suaugusius."Išėjo Goda į zoologijos sodą",- rimuoja. Petrauskienė ima ją už rankos ir veda prie Sonečkos - Danutės.

- Aušrele,- kalba pasilenkusi prie dukros Petrauskienė,- dabar jūs turėsite sesutę Danutę...

Į saloną įbėga susijaudinusi kambarinė:

- Ponia, kažkokie aukšti vokiečių karininkai. Klausia pono Petrausko...

Kipras smuikininką įleidžia į kitą kambarį. Tas dar bando grįžti smuiko, bet kambarinė užstoja duris. Į kambarį jau žengia du kariškiai.

- Guten Tag, guten Tag,- bučiuoja poniai ranką. Sveikina Kiprą. - Ach, welche wunderbare Mädchen. Schwesterchen? Sesutės?

- Mano sesutė...- Aušrelė pasiryžusi paaiškinti, kad jos tikroji sesutė išėjusi. Bet Petrauskienė timpteli jai už kasos. Aušra paleidžia dūdas.

- Maryte, išveskite mergaites,- kreipiasi Petrauskienė į kambarinę. Šioji ima jas už rankų, bet Danutė ištrūksta ir pasileidžia bėgti, šaukdama "papa".

Petrauskas dirbtinai užsikosti, pagauna ją ant rankų ir, nuduodamas, kad tai jis buvo šaukiamas, išneša mergaitę pro duris. Čia, nustėręs iš baimės, tūno smuikininkas. Ponia tuo metu kalbina neprašytus svečius. Įpila jiems po taurelę savo gamybos likerio.

- Kokiu reikalu ponai karininkai pas mane? - klausia sugižęs Petrauskas.

- Gerbiamas Maestro! Šeštadienį iškilmingai minėsime Gebitskomisaro Rentelno gimtadienį Valstybės teatre. Esam įpareigoti jus paprašyti dalyvauti programoje.

- Padainuoti ką nors Šuberto, Šumano ar - dar geriau - Vagnerio. Girdėjome - jūs puikus Lohengrinas, - priduria kitas.

Kipras vėl nenatūraliai užsikosti.

- Patys matot, mano ponai, kad esu nesveikas, - nutraukia nuo žmonos pečių šalį, kuriuo ši buvo apsigaubusi, ir apsimūturiuoja kaklą, - ačiū, brangioji, kad atnešei. Čia tikrai skersvėjai pučia... Labai gailiuosi, bet niekuo negalėsiu padėti. Žinot, dainininkui jo gerklė - kaip jums... na, kaip jums... pistoletas! Darbo įrankis, gali sakyti...

- Ne darbo, Maestro! Šlovės! Šlovės ir garbės! - kaip kirviu nukerta vienas iš kariškių, stuktelėjęs kulnais.

- Taip, taip. "Šlovės ir garbės", - patvirtina Kipras.

- O vis dėlto, gal iki šeštadienio pasveiksite? Vaistų parūpintume.

- Ačiū, nereikia, - įsiterpia ir Petrauskienė, pienas su medum čia geriausi vaistai, svarbu per anksti neišeiti į lauką.

- Gaila, gaila... Ponas Rentelnas yra girdėjęs jus Berlyne, prisimena...

- Taip, teko gastroliuoti 1925 metais. Beje, su Šaliapinu. Turėjom didelį pasisekimą.

Ponai karininkai nuryja "pilulę" ir sukrunta atsisveikinti.

- Gnädige Frau... - bučiuoja ranką Petrauskienei.

- Maestro, - spaudžia ranką Petrauskui.

Tarpduryje atsigręžia ir ištiesia ranką į priekį atsisveikindami:

- Heil!

Neprašytiems svečiams išėjus, Kipras su žmona kurį laiką tyli. Pastebėjusi už bufeto užlindusią Aušrelę, prabyla Petrauskienė:

- Tu dar čia?

- O kodėl jūs pradėjote meluoti? Sesutė... peršalau... Juk man visuomet sakot, kad meluoti negražu...

Petrauskienė nori griežtai subarti dukrą už netinkamą toną, bet susitvardžiusi apkabina ir sako:

- Matai, Aušrele, labai blogi laikai, kada žmogus, norėdamas daryti gera, turi meluoti. Užaugsi - suprasi...

Iš toli girdėti patrankų gausmas. Temsta. Tarnaitė dangsto langus. Petrauskienė uždega šviesą. Mergaitės užsiėmusios savo reikalais. Aušrelė guli kniūbsčia salone ant kilimo ir piešia. Goda skambina Bethoveno "Fur Elise". Danutė sūpuoja lėlę ir klauso. Po kurio laiko paguldo savo "vaiką", o pati tylutėliai nueina į kambario kampą, kur stovi futliaras su smuiku, ir švelniai prie jo prisiglaudžia. Nežinia, kad darosi mažoje mergaitės širdelėje. Petrauskienė nubraukia ašarą. Ima skaityti knygą, ima mezgini, bet vistiek kažko neramu. Godos skambinimą nutraukia šaižus skambutis.

- Pagaliau! - šūkteli apsidžiaugusi Petrauskienė, manydama, kad grįžo vyras. Ji skuba jo pasitikti, bet prieškambaryje - du civiliai ir kariškis.

- Sind sie noch nicht fertig? - griežtai klausia kariškis.

- Kodėl ponia Petrauskienė dar nepasiruošusi?- išverčia civilis.

- Nesuprantu, ko ponams reikia. Tokiu metu, kai vyro nėra namie...

- Nejaugi negirdite? Frontas čia pat. Jums labai pasisekė - jums skirta mašina. Laukia. Pasilikti su vaikais mieste pavojinga.

- Bet vyras dar negrįžo. Jis Telšiuose. Aš viena nežinau, ką daryti.

Petrauskienė blaškosi po kambarį, stverdama čia vieną, čia kitą daiktą.

- Vyrą sutiksime kur nors pakeliui į Vakarus. O gal jūs norite susitikti su juo Sibire?

- Niekus kalbate... Bet vaikus tikrai reikia išvežti už miesto, - šiek tiek aprimusi Petrauskienė ima krauti daiktus į lagaminą.

- Schneller! Schneller! - ragina kariškis.

- Imkit tik tai, kas brangiausia, - pataria civilis.

Marytė uždaro kelis lagaminus. Kanonada vis artėja.

- Marytėle, jei gali - sulauk šeimininko. Pasakyk, kad mes čia netoliese. Kai tik aprims - sugrįšime... - Petrauskienė bučiuoja merginą.

Vyriškiai stveria lagaminus. Einant pro duris, Danutė staigiai atsigręžia ir puola atgal į kambarį. Suradusi kampe smuiką, apsikabina kone didesnį už ją pačią futliarą ir priglunda prie jo. Pripuolusi Petrauskienė paima ant rankų ir vaiką ir smuiką.

- Argi ne laikas tau rengtis, Kiprai? - klausia žmona paduodama išlygintus marškinius, išeiginį švarką. -

-Ko gero, jau - atsako Kipras, žvilgtelėjęs į laikrodį. - Kaip manai, ar visus apdovanojimus prisisegti? Tokia diena...

Iš rašomojo stalo stalčiaus ištraukia dėžutę su medaliais, ženklais, ordinais. Abu dėlioja juos ant stalo.

- Labai jau daug, - juokiasi žmona, - atlapai nuplyš. Man atrodo, užtektų vieno - Tarybų Sąjungos liaudies artisto ženklo, jeigu toks būtų. Tuo viskas lyg ir pasakyta... Na, prisegsim tavo garbingiausią - Lenino ordiną.

Kipras stovi "ramiai" prieš veidrodį ir žiūri į atlape žėrintį ženklą. Kiti medaliai, deputato ženklas tebeguli ant stalo.

/ bus daugiau /

rašo viena "Gimtojo Krašto" skaitytoja. Pasirodo, kad buvusios Poškos apylinkės p-kas Adolfas Plekavičius, pasikvietęs kažkokį techniką, nugriovė senųjų kapinių aptvarą, senovinius įėjimo ir įvažiavimo vartus, seną varpinę su įrašais kada ir kokie varpai čia kabėjo. Ant varpinės stogo buvo ir senoviška saulutė. Per pirmąjį Pasaulinį karą varpus buvo išgrobę vokiečiai.

Poškos apylinkė tapo prijungta prie Upynos. Ir dabar pirmininkas Ramutis Radzevičius organizavo vajų iškirsti šimtamečius medžius, augusius palei kapinių tvorą. Jų tarpe buvo vienas 150 m.senumo uosis, kuris turėjo būti paskelbtas respublikinės reikšmės gamtos paminklu. Kapinaitės buvo aptvertos taip, kaip aptveriami garažai ar dirbtuvės- vielos tvora, įmontuota į cementinius stulpus... Patvoriais tebetyso nepavelkami akmenys. Taip buvo sudarkytos 200 metų senumo kapinaitės. Tuo pačiu ir miestelis prarado įdomų, istorinį palikimą. Kuomet Paminklų Apsaugos ir Kraštotyros Draugijos specialistai kreipėsi tuo reikalu į LKP Šilalės rajono komitetą, buvo atsakyta,"Nekaišiokit pagalių, jei daro gerą darbą", o minėtas p-kas Radzevičius pasityčiojo:" Šunes loja, o karavanas eina". Taigi, patys save labiau niekina, negu kad kokie prašalaičiai ar atėjūnai, nieko nebranginą.

Dionizo Poškos **Baubliai** - kita naikinama istorinė ir unikali vietovė.

Padidinus esantį tvenkinį, Pelos upelis pavirto stovinčio vandens grioviu. Jau 30 apsemtų medžių nunyko ir gresia pavojus, kad nuslinks šlaitas su visais Baubliais.

O juk niekas neverčia to daryti, tik patys nemokšos, neklausydami kraštotyrininkų, prisigalvoja neva pažangius veiksmus. Ar taip jau ištrinta tapo bet kokia lietuviška savigarba? Ar niekas tose vietovėse nemokė, neaiškino apie šios vietos atminitną reikšmę?

RŪPINAMASI SURINKTI RAŠYTOJO ANTANO BARANAUSKO PALIKIMĄ

Rašoma, kad poeto ir vyskupo A.Baranausko asmeniniai daiktai buvo iš Kauno į Seinus nugabenti Garliavos ir Panemunės parapijiečių. Kur tie daiktai nukeliavo ir išsibarstė, bandoma dabar susirasti ir atiduoti Lietuvos muziejininkams.

1988 m. vasarą viena Seinų gyventoja surado savo palėpėje tūnantį fotelį "raitytomis kojomis", kuris priklausęs A.Baranauskui, taip pat ir seną biblijine tema paveikslą.

Specialistams ištyrus, tie daiktai turėtų būti laikomi kuriamame Punsko ir Seinų Krašto Lietuvių Literatūros Muziejuje. Tikimasi, kad atsiras ir daugiau šio poeto daiktų.

KODĖL PATYS SAVE NIEKINA ?

Nesusipratėliai ar cinikai pasiruošę naikinti Dionizo Poškos apylinkės istorinius žmogaus ir gamtos paminklus. Apie tai

****

LIETUVIŲ DAINOS pašaliečių seniau kartais laikomos "lyg dainomis", sukelia Lessing'o, Herder'io, Goethe's ir kitų gėrėjimąsi. XIX a. kalbininkų susidomėjimas sanskritu išryškina jiems mokslinę lietuvių kalbos reikšmę. Etnologai ir folkloristai ima branginti kaip tik lietuviškojo "pagoniškumo" liekanas ir prisiminimus.

Dar prieš 1904-1905 metais, išgaunant lygesnes teises su kitomis caro imperijos tautų kalbomis, lietuviškoji kaimo kalba veržėsi viešumon draudžiamoje lietuvių spaudoje, slaptuose susirinkimuose, slaptuose vaidinimuose, patriotinėse dainose, o 1905-1915 m. lietuviškas žodis gauna jau viešai pasirodyti - Didžiajame Vilniaus Seime ir visur kitur. / M. Biržiška, "Lietuvių tautos keliu" /

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI !

KREIVI VEIDRODŽIAI

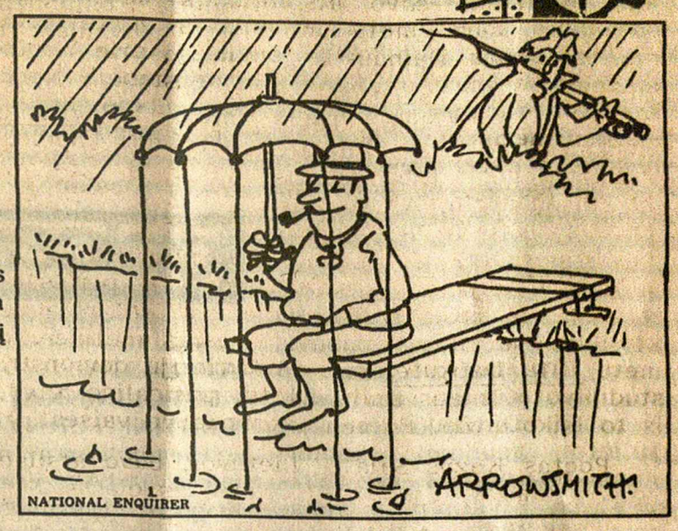

Tikras žvejotojas randa gerą išeitį

PATARLĖS:

- Žodžiu sužeisi, žodžiu ir pagydysi.
- Kol su kvailu susikalbėsi, su protingu du darbu padarysi.
- Jei peršokai per arklį, tai šok ir per jo uodegą.

ATSPĖKITE ŠIĄ MĮSLĘ:

Neregys, nuėjęs į savo maldos namus taip karštai ir ilgai meldėsi, kad staiga praregėjo. Nudžiugęs, nutarė aplankyti savo pažįstamus kitame mieste.

Įsėdo į traukinį nerūkančiųjų skyriuje. Traukinys įvažiavo į tunelį ir kai iš jo išvažiavo, tasai žmogus buvo rastas negyvas.

Jeigu jis būtų sėdėjęs rūkančiųjų skyriuje, - būtų nemiręs.

/Atsakymas: Praregėjęs žmogus, įvažiavus į tunelį, pamanė, kad vėl apako ir gavo iš susijaudinimo širdies smūgį. Jeigu būtų sėdėjęs rūkančiųjų skyriuje, būtų matęs šviečiančias cigarečių galvutes, būtų žinojęs, kad tebemato ir būtų išlikęs gyvas./.

GERAS PASKATAS GRĮŽTI Į MOKYKLĄ

Galų gale vyresnieji žmonės pradeda prisiminti paprastą išmintį - nelepinti be reikalo savo vaikų!

Štai, Vakarų Virginijos valstijoje išleido įstatymą, kuriuo jaunuoliai-lės iki 18 m. amžiaus neturi teisės gauti vairavimo leidimo, jeigu pasišalino iš mokyklos jos nebaigę. Šis įstatymas veikia nuo praeitų metų spalio mėn. ir daugelis paauglių jau susiprato, jog apleisti mokyklą "nebėra madinga" ir grįžo į klases.

Jeigu kas palieka mokyklą, tai dabar nebegali gauti leidimo vairuoti. Jeigu jau tokį turi,-jis nebegalioja.

Jeigu kuris "iškritėlis" nesugrąžina leidimo, baudžiamas $50,- bausme ir jį aplanko specialus valstybės tarnautojas asmeniškai, paimti iš jo leidimą.

Vienas iš "iškritusiųjų" septyniolikametis jaunuolis pripažino, kad privalėjo grąžinti leidimą ir tai jam baisiai nepatiko:

"Aš negalėjau pasivažinėti su savo draugais ir negalėjau važinėti ieškodamas darbo. Taigi, už kelių dienų sugrįžau į mokyklą. Jeigu būčiau tebeturėjęs leidimą, tikriausiai nebūčiau sugrįžęs".

Septyniolikametė mergina, nutraukusi mokslą, nuėjo į biurą atlikti vairavimo egzaminus ir išsiimti leidimą vairuoti. Čia jos laukė sukrečiantis siurprizas, nes nebuvo prileista prie egzaminų. "Bet mano tėvai ruošėsi man nupirkti automobilį! Nėra leidimo, nebus automobilio. Aš išėjau iš mokyklos spalio mėnesį ir sugrįžau lapkričio mėnesį",- pasisakė mergina.

Tais mokslo metais net 35% apleidusių mokyklą, sugrįžo, pagal valstijos senatoriaus K. Burdette duomenis. Švietimo reikalams atstovė pranešė, jog vienoje apskrityje 40 "iškritusiųjų" sugrįžo į mokyklas.

Taip pat 113 atšauktų leidimų, baigus mokyklą, buvo sugrąžinta jų savininkams jaunuoliams.

O kad visur taip praregėtų tėvai ir vyresnieji, ir išlepintas jaunimas šiame kontinente atsipeikėtų, pasidomėję Virginijos valstijos patirtimi. Ž.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis Fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui ir švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas. Tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian Canadian Foundation).

Tapkime šio Fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian - Canadian Foundation, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: KAPITALAS LIETUVAI, PALŪKANOS - LIETUVYBEI IŠEIVIJOJE!

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 623-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Dainiui L.: 768-9606; Jonui R.: 337-8637

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA
RADIO 1410 MONTREAL
KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties
Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7
Tel.: 669-8834

1989 metų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ Iš Montrealio,

Nuo GEGUŽĖS 12 d. iki GEGUŽĖS 26 d. - $1999.
Nuo BIRŽELIO 30 d. iki LIEPOS 14 d. - $ 2199.

Sudarau iškvietimo dokumentus viešnagei į Kanadą bei Lietuvą.
Dėl smulkesnių informacijų kreiptis
į: L. Stankevičių, 1053 Cr. Albanel, Duvernay, Laval, Qué. Canada. H7G 4K7.
Tel.: (514)-669-8834.

toronto

Lietuvių Namų Žinios

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 280 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 4 asmenys iš Kauno, Teklė Sankauskienė iš Punsko, E.Razokienė, J.O.Lingaitis iš Tillsonburg'o, A.Usvaltas D. Usvaltas ir R.Usvaltas iš Aylmer,Ont.

• LN VYRŲ BŪRELIO tradicinis-metinis pobūvis vyks **balandžio mėn. 8 d., šeštadienį, 6 val.v.** Vytauto Didžiojo menėje. Bilietai gaunami skambinant **V.Drešeriui tel: 231-2661** po 1 val.p.p. ir vakarais **233-4446, A.Sukauskui tel: 244-2790.**

• Šią savaitę buvo išiuntinėti LN nariams pakvietimai į LN **metinį susirinkimą, balandžio mėn. 9 d.**

Administracija prašo visus narius, kurie yra pakeitę adresus, nedelsiant pranešti raštu LN, **1573 Bloor St., W., Toronto, Ont.M6P 1A6** arba skambinti vedėjui **tel: 532-3311.**

• **Lietuvių Slaugos Namams aukojo: a.a.JULIJOS SKREBUTĖNIENĖS atminimui** $200, - V.Hanson. Iš viso statybos fonde yra $121,620.25. Aukos priimamos PAŖAMOJE sąsk.**8711** PRISIKĖLIMO P-JOS KOOPERATYVE sąsk.**155332.17** ir TALKOJE sąsk.**4259.**

• Toronto Lietuvių Socialinių Reikalų darbuotojas Vytautas Lukas budės VILNIAUS MANOR Rūmuose **trečiadieniais nuo 10 val.r. iki 12 val.**

Norintieji su juo pasitarti kitu laiku, prašomi skambinti darbo valandomis **tel: 532-3312. Vakarais ir savaitgaliais skambinkite Vyt. Kulniui tel: 769-1266.**

• London, Ontario lietuvių choras PAŠVAISTĖ koncertuos Toronto Lietuvių Namuose **balandžio mėn.29 d.**, vadovaujant muz. R.Vilienei.

Šokiams gros neseniai muz. V.Povilonio sudaryta estradinė kapela.

chicago

Ed. Šulaitis

ATVYKSTA LIETUVOS FUTBOLININKAI Į TARPTAUTINĮ TURNYRĄ

Pirmą kartą mūsų istorijoje į JAV yra pakviesti atvykti Lietuvos futbolininkai - šį kartą jaunių rinktinė, kuri dalyvaus Tarptautiniame Jaunių Futbolo Turnyre **"Dallas Cup"**, rengiamame **kovo 19-26 d.d. Dallas mieste,** Texas, valstijoje.

Šį kartą tai yra 10-tasis panašaus pobūdžio turnyras. Pernai tokiame turnyre dalyvavo net 110 komandų iš įvairių pasaulio valstybių. Varžomasi pagal amžių 6 grupėse, iš jų 2 grupės merginų. o 4 jaunuolių. Vyriausiąją grupę sudaro jaunimas iki 19 metų amžiaus. Joje pasirodo ir Lietuvos komanda.

Šiemet tikimasi 120 komandų iš 25 valstybių. Šalia VILNIAUS FUTBOLININKŲ yra pakviestos komandos iš TALLINNO-Estijos ir KIJEVO. Šio didžiulio turnyro organizatoriumi yra neapsakomas futbolo entuziastas Ron Griffith, su kuriuo Lietuvos atstovai buvo susitikę per pernai Vokietijoje vykusias Europos futbolo pirmenybes ir po to buvo gautas formalus kvietimas.

rungtynių. Rašant šiuos žodžius, planai sprendėsi gera linkme ir jeigu kas netikėto nepasitaikys, Lietuvos jaunieji futbolininkai turėtų atvykti kovo mėn.12 d.į Chicagą ir čia išbūtų 5 dienas iki kol išvyktų į Dallas miestą.

Tikimasi 24 asmenų. Šalia futbolininkų atvyksta ir treneriai, vienas tarptautinis FIFA teisėjas Romualdas Juška (pakviestas teisėjauti turnyre) ir kai kurie Lietuvos sporto vadovai.

Chicagoje atvykstančiais iš tėvynes labai domisi ir siūlo savo talką globojant ir juos priimant.

RIMAS KURTINAITIS AMERIKOJE

Kauno ŽALGIRIO ir Sovietų Sąjungos krepšinio rinktinės žaidėjas Rimas Kurtinaitis buvo pakviestas ir dalyvavo Amerikos profesionalų lygos NBA suruoštose ilgų metimų (iš trijų taškų nuotolio) varžybose, kuriose dalyvavo 7 amerikiečiai ir mūsiškis krepšininkas.

Kaip žinome, į Kurtinaitį pasaulio sporto žinovai dėmesį atkreipė tada, kai jis 1988 m.olimpiniuose žaidimuose, atstovaudamas Sov.Sąjungos rinktinę žaidynėse su JAV krepšininkais, pelnė daugiausia taškų, iš jų nemaža iš tolimų atstumų (tritaškių). Tuomet su 28 taškais savo komanplatūs pasikalbėjimai su juo, demonstruota filma iš Lietuvoje vykusių panašių varžybų. Pats svarbiausias atsiekimas - didžiulis aprašymas apie Rimą viename iš įtakingiausių pasaulio dienraščių "The New York Times", įdėtas vasario mėn. 12 d. To nei jis, nei lietuviai nebūtų galėję nupirkti ir už šimtus tūkstančių dolerių.

Reikia pažymėti, kad baigęs šį sezoną, Rimas Kurtinaitis žada atsisveikinti su Kauno **ŽALGIRIU** ir išvykti žaisti į V.Vokietiją, kur jo, be abejo, laukia didesnis atlyginimas ir kitos privilegijos. Beje, Rimas jau greitai sulauks 29 m. amžiaus ir jaučiasi atidavęs savo duoklę Lietuvos krepšiniui bei Lietuvos žmonėms.

florida

PAMINĖTAS DR. VINCAS KUDIRKA

Vasario mėn. 1 d. Lietuvių Klubo Kultūrinis Popiečių Ratelis surengė dr. **Vinco Kudirkos** minėjimą jo 130 -tųjų gimimo metinių proga. Minėjimą atidarė Klubo p-kas A.Gudonis, pakvietęs minėjimui vadovauti Popiečių Ratelio p-ką kun.dr.E.Gerulį.

Pagrindinis paskaitininkas buvo kun. V.Dabušis. Paskaita apie dr. Vinc

MIRUSIŲJŲ ATMINIMUI AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

* Pagerbdami **a.a. šaulį BRONIŲ ČEIKĄ,** jo artimieji, draugai bei pažįstami aukojo : $ 50, - žmona Onė Čeikienė; $25,- P.Augaitis; $24,- B.Stonkus; po $20,- P.Vežauskas, J.Jurėnas, B.Lukošienė, V.Miceika, K.Ratavičius, A.S.Fedirkai, A.Budreika; po $10,- A.Aleliūnienė, P.Pekarskienė, A.Kairys, B.Gerčienė, A.S.Urbonavičius, J. Lukšys, R.Lapienis, S.Beržinis, B.Šilgalienė; $5,- H.Heleniak.

* **a.a. APOLONIJOS URBIENĖS** atminimui $5,- paaukojo V. Jakubickienė.

* Karininko **a.a. BALIO BAKEVIČIAUS** atminimui $50,- paaukojo Kostas Lukošius.

DĖKOJAME. **K.L.F.**

* Bronius Staškevičius, pagerbdamas savo brolį **JONĄ 80 METŲ AMŽIAUS PROGA,** įrašė jį į Kanados Lietuvių Fondo narius, paaukodamas $ 100.

VISIEMS aukotojams DĖKOJAME. **K.L.F.**

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
9¼% už 90 dienų term.indėlius		už asmenines paskolas nuo	12%
9¼% už 6 mėn.term.indėlius		už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
9½% už 1 m. term. indėlius		su nekeičiamu nuošimčiu	
9½% už 2 m. term. indėlius		1 metų	12%
9½% už 3 m. term. indėlius		2 metų	12%
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.		3 metų	12%
11¼% už 1 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)	
10¾% už 2 m. GIC invest. pažym.		su keičiamu nuošimčiu	
10¾% už 3 m. GIC invest. pažym.		1, 2 ar 3 metų	11¼%
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate		(variable rate)	
11¼% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind			
10¾% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind			
10¾% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind			
8¾% už namų planą - OHOSP (v.r.)			
8 % už taupymo sąskaitą			
9 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000			
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.			

AKTYVAI VIRŠ 71 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki **$65,000** ir morgičius iki **75%** įkainoto turto. Visų narių gyvybė **apdrausta** santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:		IMA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9¼%	Asmenines paskolas nuo 12	%
180-185 d. term. ind.	9¼%	Sutarties paskolas nuo 12	%
1 metų term. indėlius	9½%	Nekiln. turto paskolas:	
2 metų term. indėlius	9½%	Su nekeičiamu nuosimčiu	
3 metų term. indėlius	9½%	1 metų	11½%
1 metų GIC-met. palūk. ..	11¼%	2 metų	11¾%
2 metų GIC-met. palūk. ..	10¾%	3 metų 12	%
3 metų GIC-met. palūk. ..	10¾%	Su keičiamu nuošimčiu	
1 metų GIC-mėn. palūk. ...	9¾%	1, 2 ir 3 metų	11¼%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%		
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11¼%		
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10¾%		
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10¾%		
Specialią taup. s-tą	8 %		
Taupomąją sąskaitą	8 %		
Kasd. pal. taupymo sąsk ...	9 %		
Kasd. pal.čekių sąsk.iki ...	5¾%		

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS * * GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatves nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

TAUTIEČIŲ ŠALPOS REIKALAI

K.L.B. Hamiltono Šalpos Fondo Komiteto nariai jau apie porą metų nelanko tautiečių jų namuose finansinės šalpos aukų reikalais. Eilę metų jie buvo lankomi, tačiau toks darbas atima daug laiko, nes dažnai pas tą patį tautietį tekdavo ateiti du ar net tris kartus. Kalbant apie aukų rinkimą, pažymėtina, kad ir anglų tautos miesto aukų rinkėjai jau kuris laikas nelanko vietos gyventojų dėl to, kad per mažai surenkama aukų. Jie sako, kad aukų rinkėjas auką gauna tik tarp vieno ir penkių dol. sumoje. Baigus rinkliavą ir suskaičiavus visas aukas, gaunama labai nedidelė suma, kurios neužtenka numatytiems reikalams. Todėl šalpos įstaigos jau kuris laikas siuntinėja gyventojams laiškus, prašydami aukos ir už jas vėliau žada atsiųsti pažymėjimą, tinkamą pajamų mokesčiams atskaityti. Kalbėtojas man pareiškė, kad toks darbo metodo pakeitimas labai apsimokėjo, nes dažnai vietoje $5,- gaunama $15,- auka.

Mūsų Šalpos Komitetas š.m. kovo mėn. pradžioje supakavo ir išsiuntė Lenkijos lietuviams 41 siuntinį. Komitetas nuoširdžiai dėkingas už finansinę paramą, siuntinių paruošimą ir pristatymą į pašto įstaigą: K.L.Meškauskams, Ald. Apanavičienei, B.D. Mačiams, P.Krivinskienei, V.Blauzdžiui, A.Grajauskui ir D.Stukui.

Nuoširdi padėka P.Vaitiekūnui, kuris sunkvežimiu padėjo sugabenti drabužius ir visus siuntinius išvežti į siuntimo įstaigą. Gili padėka visiems, kurie aukojo drabužius ir savo piniginėmis aukomis prisidėjo prie persiuntimo išlaidų.

Šalpos Fondui aukojo: $ 50,- D.L.Stukai, $25,- A.Mažiulaitienė; po $20,- A.Mingėla, S.T.R.Geidutytės, L.D.Gutauskas, P.Simelaitis, p.Čegienė, S.Stanevičius; po $10,- V.Narkevičius, M.Raupėniene, J. Grabošienė, M.Garkūniene, S.Aleksa; po $5,- T.Karečkienė, M.Macevičiūtė, J. Stanius ir Hamiltono Kredito Kooperatyvas TALKA" - $300. Z.P-kas

● **A.a.JUSTINO VIZGIRDOS atminimui,** staiga mirusio Chicagoje, Kanados Lietuvių Fondui $50,- aukojo L.A.Pliuros.

Nuoširdžiai dėkoja **KLF**

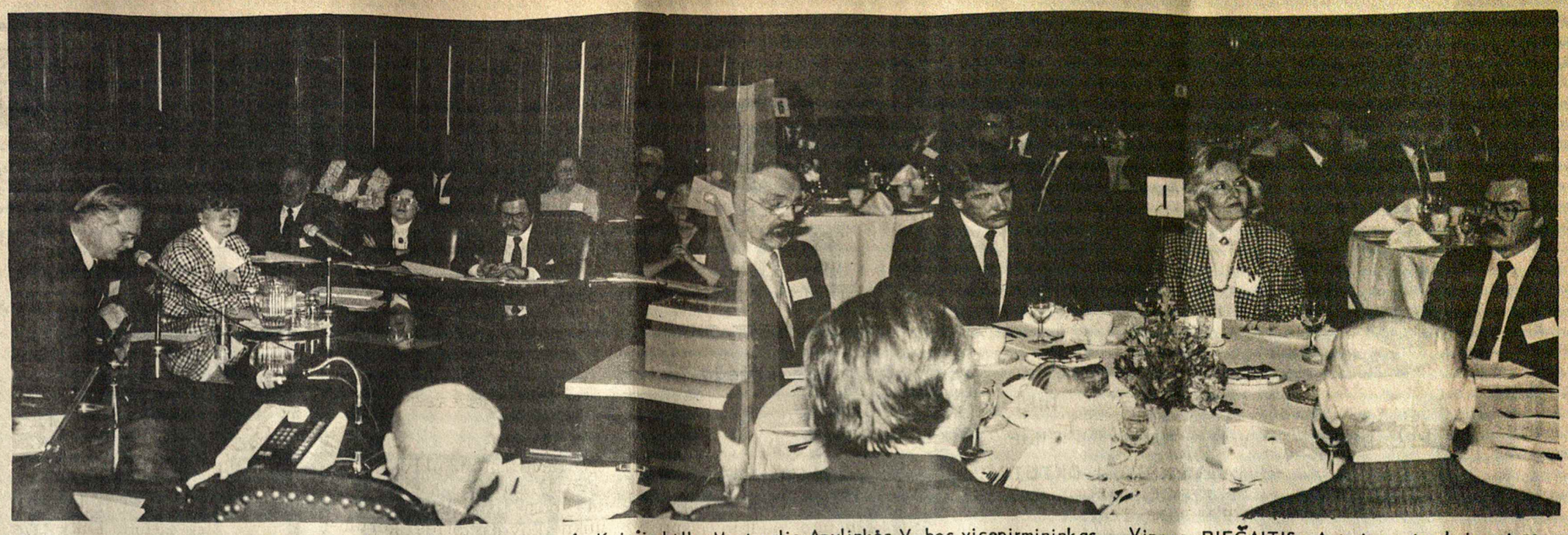

Etninių grupių atstovų susitikime su Montrealio meru J. Doré. Kairėje kalba Montrealio Apylinkės V-bos vicepirmininkas Vincas PIEČAITIS. Antroje nuotraukoje antras iš kairės – J. DORÉ ir toliau Montrealio A-kės p-kas Arūnas STAŠKEVIČIUS.

Nuotrauka J. Piečaičio

Montrealio Gintariečiai pasiruošę Vasario 16 dienos programai.

Nuotrauka A. Kalvaičio

POVAS

Vienam dvare spalvingas povas atsirado
ir jau tuojau paprato,
kad jį aplinkiniai matytų,
ir gyrių jam sakytų.
O vienąsyk įsigeidė jisai, kad
kad jam lakštingalos garsiai
čia pat skambėtų,
ir ją dar pačią kad regėtų.
Tokių juk visada svajonės jaunos.
Ir prašo povas varnos,
kad jam lakštingalą pakviestų.
O varnai - ne žirgai, ne kojos:
sparnais lakiojus; gana aplaksčius kaimų,
daug apsukus miestų -
į pasiuntinius tinka neprastai.
Tuojau į šlaitą nuplasnojo,
kas reikia sužinojo, ir vėl jau štai
atsakymą ji atnešė trumputį:
"Per daug jau draugija menkutė:
tik dėl vienos spalvotos uodegos
lakštingalėlė neatlėks ir negiedos".

Antanas Giedrius

VASARIO 16 DIENOS MINĖJIMO METU MONTREALYJE AUKOJO: (pirmoji skaitlinė - TAUTOS FONDUI, antroji K.L. BENDRUOMENEI)

Po $100,- I.K. Andruškevičiai, P.R.Brikiai, dr. J.Mališka, kun. St.Šileika, J.Šeidys (visi KLB);

inž. Iz. Mališka - $50,-$25; inž. J.Kibirkštis - $50,- $20; B.H.Nagiai - $15,- $50;Jz.Valiulis - $50,- $10; J.E. Valiuliai - $50,- $10; V.Kačergius - $30,- $30; A.M.Joneliai - $20,- $40; J.Petrauskis - $50,- $5;

Po $ 50,- J.P.Baltuoniai - $25,-$25; Z.Barisas - $50,- -; Alb. Dasys - $40,- $10; L.Grigelis - $25,- $25; K.Toliušis - $25,- $25; P.Juodelis - $25,- $25; M.Juodviršis - $25,- $25; J.Kęsgailienė - $25,- $25; S.Mekšriūnas - $30,- $20; K.Smilgevičius - $50,- -; B.D.Staškevičiai - $25,- $25;

po $ 40,- E.Pr.Bernotai - $20,- $20; J.Gražys -$20,- $20; V.Gruodis - $20,- $20; V.Jonynas - $20,- $20; dr. V.Pavilanis - $20,- $20; O.Rainotienė - $20,- $20; J. Skučas - $20,- $20; A.D.Tušai - $ 25,- $15; L.Urbonas - $20,- $20; P.Žukauskas - $20,- $20;

po $ 30,- G.Alinauskas - $20,- $10; J.Dalmotas - $20,- $10; O.L.Čečkauskai -, $30; J.Jurėnas - $20,- $10; P.G. Montvilai - $10,- $20; E.Lukošienė - $20,- $10; S.V.Piečaičiai - $10,- $20; R.Polišaitis - , $30; E.Urbonaitė - $10,- $20; p.Vaitkutytė-Folbikienė - $15,-$15;

po $ 25,- J.J.Adomoniai,-, $25; P.Adamonis - $5,- $20; N.V.Jakoniai - $10,- $15;

po $ 20,- J.M.Adomaičiai - $10,- $10; kun. J.Aranauskas - $10,- $10; A.Bulota -, $20; A.Baršauskas -,20; A. Čepulis - $10,- $10; S.Daunoravičius - $10,-$10; J.E. Goriai - $10,- $10; D.Jaugelienė -$20,- --; D.Jurkus - $10,- $10; A.Keblys - $10,- $10; E.V.Kerbeliai - , $20; M.Kringelis - $10,- $10; G.Kudžmienė - $10,$10; A.Knystautienė - $20; B.Lipkė - $10,- $10; V. Lietuvininkas - $10,- $10; J.Naruševičius - $10,- $10; A.Lymantas - $10,- $10; B.Lymantaitė - $10,- $10; J.Lukoševičius - $10,- $10; E.Mačionienė - $10,- $10; D.K.Makauskai - , $20; I.Maziliauskienė -, $20; Pr.Mickus - $10,- $10; A.O.Mylės - $10,- $10; V.Markauskas - $10,- $10; B.Niedvaras - , $20; J.M.Pakuliai - $10,- $10; B.Papaurėlis - $20,--; P.Piečaitis - $10,-$10; J.Pukteris - $10,- $10; R.Pocauskienė - $10,- $10; B.Rudzevičienė - $10,- $10; A.Rudytė - , $20; V.Skaisgirys - $10,- $10; L.Stankevičius -$10,- $10; J.Tanner - , $20; A.Z.Urbonai- $20,- -; A. Vapsvienė - , $20; J.Zabieliauskas -, $20;J.J.Žitkai - $10,- $10; A.Žiukas - $10,-$10; p.p.Blauzdžiūnai -, $15; K.Ottaitė - $6,- $5;

po $10,- S.Ališauksienė -, $10; K.Barteška -, $10; J.Blauzdžiūnienė -$5,- $5; A.Čičinskienė -, $10; H.Celtorius - $5,- $5; p.p.Dainiai - $5,- $5; P.V.Dikaičiai - $5,- $5; L.Gedvilaitė - $5,- $5; J.Išganaitis - $5,- $5;p.Jakubaitis - $5,- $5; A.Kalvaitis - $5,- $5; A.Keršulis - $5,- $5; M.Malcienė - $5,- $5; S.Mikoliūnas - $5,- $5; A.Morkūnienė - , $10; J.Mozūraitis - $5,- $5; G.Nagys -, $10; M.Petrauskis - $5,- $5; R.Otto - $5,-$ 5; Br.Rinkevičius - $ 10,--; Pr.Rudzinskas - $5,- $5; A.Slapšinskas - $5,- $5; N.P.Seselės -, $10; A.Stravinskas -, $10; Z. Valinskas -, $10; V.Viliušienė - $5,- $5; M.Grinkuvienė - $3,- $3;

po $5,- N.Bagdžiūnienė -, $5;R.Baršauskas -, $5; M. Danytė - , $5; P.Gabrys -, $5; J.Gedminas -, $5; P.Juodkojis -, $5; E.Krasowski -, $5;J.Krikščiukaitis - $5,--; K.J.Mickai- $5,--; J.Miliauskas - -,$5; K. Martinėnas - -, $5; p.Ramanauskienė - $5,--; L.Narbutaitė- $5,--; J. Tubys - $5,--; K.Šimkus - -,$5; R.Vaštokas - $5,--; V. Kronkaitis - $2,50 - $2,50; M.Šaltanienė - $2.50,- $2,50.

VISIEMS AUKOJUSIEMS NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA K.L.BENDRUOMENĖS MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA ir TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖ MONTREALYJE.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
– įsikūręs nuosavuose namuose –

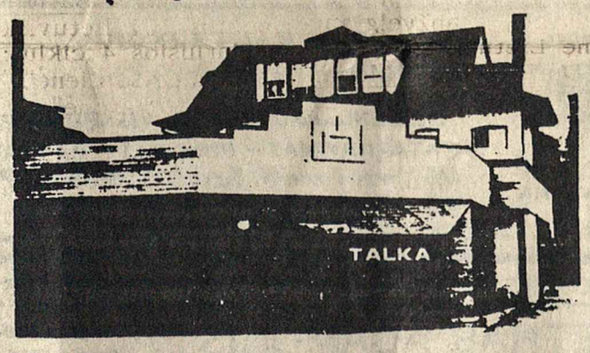

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. čekių sąsk. iki	7%	asmenines paskolas	14%
santaupas	7%	nekiln. turto pask. 1 m.	12.25%
kasd.pal.taupymo s-tą ..	6.5%	nekiln. turto pask. 3 m.	13%
90 dienų indėlius	9.5%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	10.75%	*Nemokama narių gyvybės draudą pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
1 m. term. ind.mėn.pal.	10.25%	*Ir asmeninių paskolų draudą iki $25.000.*	
3 m. term. indėlius	11%		
RRSP ir RRIF (pensijos)	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	10.75%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais– nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais – nuo 9 val.r iki 12 val. r. Liepos – rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Maurice Electrique Ltée
ENTREPRENEUR ÉLECTRICIEN ELECTRICAL CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK – ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION LASALLE, QUÉ. H8P 2C5 TEL: 366-5484

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle
Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

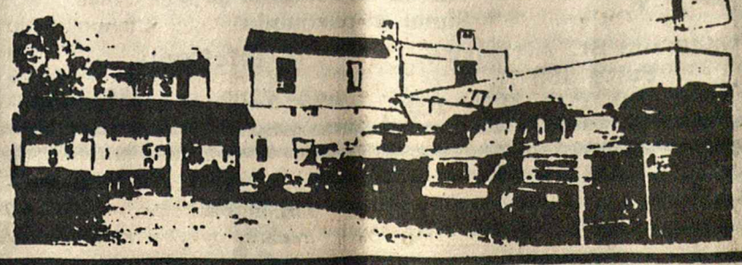

Dino VALYKLA
SPECIALYBĖS:
- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE;
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143
7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146
2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

V. Bačėnas
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis : V. BAČĖNAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

SPAUDOS BALIUS

ruošiamas 1989 m. BALANDŽIO mėn. 8 d. ŠEŠTADIENĮ, 7 val. v.

Aušros Vartų parapijos salėje

1465 rue de Sève, Montreal.

PROGRAMOJE: – poetas Raimundas FILIP

– Montrealio VYRŲ OKTETAS, akomp. muz. A. STANKEVIČIUS

ŠOKIAMS GROS Jono Šulmistro Digital Compact Disc-Laser Pick Up muzika

- Švediškas bufetas, šeimininkė M. Vaupšienė
- Baras
- Loterija

ĮĖJIMAS – $ 10.–

VISI MALONIAI KVIEČIAMI ATSILANKYTI

"NL" SPAUDOS BENDROVĖ

PRANEŠIMAS

Palengvinta galimybė nuvykti į Hamiltoną ten ir atgal š.m. **balandžio mėn. 29-30 d.d.** tiktai už **40 dolerių.** Tuo metu Hamiltone vyks LŠST VILNIAUS Šaulių Rinktinės atstovų **suvažiavimas.**

Iš Montrealio vyksta autobusu šauliai, šaulės ir Montrealio Vyrų Oktetas, kuris atliks ten meninę programą.

Autobuse yra dar likusių laisvų vietų. Suinteresuoti malonėkite kreiptis asmeniškai ar telefonu į J.Šiaučiulį 768-3674, Augustiną Mylę 365-0353 ar L.Balaišį 366-8259.

• JUOZAS GRAŽYS savo mirusios žmonos DOMICELĖS metinių atminimui, paaukojo Tautos Fondui $200,- ir K.L.Bendruomenei $100.

Nuoširdžiai dėkoja:
Tautos Fondo Atstovybė Montrealyje ir KLB Montrealio A-kės Valdyba

• G.BALAIŠIENĖ susirgo ir buvo nuvežta į ligoninę. Pasirodo, sirgo plaučių uždegimu ir kraujo užsinuodijimu. Dabar grįžo namo ir gydosi toliau.

Linkime greitai pasveikti.

==========

PARDUODAMA:
* Pilnas komplektas Lietuvių Enciklopedijos /išleista Bostone) ir
* Vinco Krėvės Raštų komplektas / 5 tomai/.

Teirautis "NL" Redakcijoje arba namų tel:331-2022.

==========

Montrealio Lituanistinės Mokyklos REGISTRACIJA

Sekantiems 1989 - 1990 mokslo metams vyks

BALANDŽIO mėn. 8 d. ir 15 d.

St. Henri Mokyklos patalpose nuo 9 val. iki 10 val.r.

Kviečiame visus tėvus užregistruoti vaikus, kuriems sueis 5 metai amžiaus iki 1990 m. sausio 1 dienos. Taip pat reikia užregistruoti vaikus, kurie DABAR lanko šią mokyklą. **Registracijos mokestis $10.–** Jis bus atskaitytas nuo metinio Mokyklos mokesčio. Daugiau informacijų gausite pas **Ramunę Bulotienę, tel: 495-1996.**

MOKYKLOS VALDYBA

ATLIKIME SAVO SVARBIĄ PAREIGĄ

Kaip buvo pranešta, š.m. BALANDŽIO mėn. 9 d., po pamaldų, AV Parapijos salėje vyks KLB Montrealio Apylinkės VISUOTINIS SUSIRINKIMAS.

Valdyba prašo ir ragina tautiečius **gausiai dalyvauti.** Svarbu pasidalinti nuomonėmis, išgirsti kas atlikta ir prisijungti prie **bendro, labai svarbaus darbo.** Kadencijai baigiantis, reikia turėti ir naujos talkos, naujų narių pagalbos. **Atvykite ir būkite kartu.**

• Emilija ir Juozas Paunksniai, grįžę iš Hamiltono, paaukojo "NL" Spaudos Vakaro proga, loteriiai $30,- ir $10,- laikraščiui. Nuoširdžiai dėkojame. "NL"

SVEIKATOS APDRAUDA

- Ne viską ir nepakankamai apdraudžia Québec'o Medicare planas.
- Daug kas neturi priedinės grupinės sveikatos apdraudos darbovietėje, ar apdrauda baigėsi su darbo sustojimu.
- Daug kas dirba savistoviai ar visai nedirba ir neturi priedinės sveikatos apdraudos.

Adamonis Insurance Agency Inc.

Tel.: 722-3545

Parūpina priedinę sveikatos apdraudą per QUÉBEC BLUE CROSS.

Apdraudžiame bet kurio amžiaus pavienius ir šeimas. Nereikalingas sveikatos patikrinimas.

Taip pat apdraudžiame svečius iš Lietuvos.

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI: video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite **papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,** 5887 Sherbrooke St. W. **Telef.: 488-3363.**

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, JVC, NEC, Sony, Sanyo.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas – virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 11½%

TERM. INDĖLIUS:
1 metų..... 10¼%
180 d.– 364 d. 9¾%
120 d. – 179 d. ... 9¾%
60d. – 119 d. 9½%
30 d. – 59 d. 9¼%

Taupymo specialios sąsk. .. 6¼%
Taupymo su gyv. draud..... 6 %
Taupymo kasdienines sąsk.. 5¾%
Einamos sąskaitos..... 4½%
RRIF – RRSP–term. 11½%
RRIF – RRSP–taup. 6¾%

IMA UŽ:

Nekiln. turto – nuo 13¼% Asmeninės – nuo 13¼%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00–3.00	10.00–2.00
Antr., Trečiad.	9:00–3.00	--------
Ketvirtadieniais	12:00 – 8:00	3.00–7.00
Penktadieniais	10:00 – 6:00	2:00 – 6:00

RESTORANAS **KOSTAS**

Specialybė – "BROCHETTERIE" –

RECEPTION HALL, tinkama banketams ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŪS GĖRIMAI

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge CHRYSLER VENTE SERVICE

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Parčavimas
* Aptarnavimas

Dodge Chrysler Camions Dodge Trucks

366-7818

1050 Laplerre coin La Vérendrye

Member

Foto M.L.S. SISTEMA

D.N BALTRUKONIS

IMMEUBLES – CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS – PIRKIMAS – PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273–9181 .....Namų: 737–0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS C. I. B. Tel. Bus.: 722–3545 Res.: 256–5355

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

FINANCIAL SERVICES & INSURANCE

PETER SODO ir JOHN POLCARI

Profesiniai patarnavimai finansų reikalais:

*Annuities*R.R.S.P.*Finansų ir mokesčių planavimas

4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3

Tel: 481–0311

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 – 35–th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS , B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS–CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI–CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. Gaétan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas – chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662–1177

„ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365–8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė

ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 – 10 v.v.
Šeštadieniais : nuo 9 r. – 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. – 9:30 v.v.

Tel.: 366–9745 ir 365 – 0505

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A. Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai: 844- 7307 ir 288-9646

TEL.: (514) 767 – 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931–4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE , Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT – COMMERCIAL
MARIAGE – WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481–6608

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721–9496